Folia Magazine

weekblad voor HvA en UvA nr.13 4/12/2013

Help, de doctor is blut

(advertentie)

UNIVERSITEIT VAN AMSTERDAM | Hogeschool van Amsterdam | Folia

UvA, HvA, Folia, De Taalwinkel en Leercentrum Floor presenteren:

Het UvA-HvA-Dictee
Schrijf je nu in!

Het UvA-HvA-Dictee 2013 gaat over ETEN en wordt geschreven en voorgelezen door Thomas van Aalten en Binnert de Beaufort. Er is muziek van Alderliefste en een programmabijdrage van Garrelt Verhoeven (hoofdconservator Bijzondere Collecties UvA) over historische kookboeken en oude gerechten.

Datum
Maandag 9 december 2013

Tijd
16.00 tot 19.00 uur
(inloop vanaf 15.30 uur, borrel na afloop)

Locatie
Aula van de Universiteit van Amsterdam,
Singel 411, Amsterdam

Voor studenten, medewerkers, taalliefhebbers, dicteefans, prominenten, Amsterdammers - iedereen kan meedoen!

Aanmelden en informatie:
www.hva.nl/uva-hva-dictee

Spelling opfrissen?
Oefen op www.taalwinkel.nl

inhoud #13

De prijs van promoveren 6

Na de laatste loodjes van het proefschrift staat je een onaangename verrassing te wachten: een flink bedrag voor drukker, feest, borrel enzovoort.

Als seks pijn doet 12

Ellen Laan doet onderzoek naar de vrouwelijke lustbevinding. Die houdt vaak niet over – waarom niet?

Oud papier 22

HvA-medewerker Pieter Claeys stuitte op een vergeten doos vol kostbaar archiefmateriaal van de voorgangers van hogeschoolopleidingen.

Gij zult lezen 24

Twee HvA-docenten zagen de ontlezing met lede ogen aan en startten een boekenclub voor studenten, waar je chips en een glaasje wijn krijgt.

en verder

de week/tweet/het moment/navraag 4-5 passie 11 op de tong 15 opinie 16-17 Robbert Dijkgraaf 17 Gala van de Wetenschap 18/19 objectief 20-21 overigens 27 Folia vond 28 promoties/hora est/Emma Curvers 29 Folia maakt kennis 30-31 Alie Boudount 33 prikbord 34-35 wasdom 36-37 stage 37 toehoorders/ colofon 38 de lezer/deining 39

Folia op internet: www.foliaweb.nl @FoliaWeb FoliaWeb.en.Magazine FoliaTV

redactioneel

Wat een week

Het was een prachtige week voor iedereen die de UvA, de wetenschap en Amsterdam een warm hart toedraagt. Vrijdag presenteerden tien studenten van deze universiteit in vijf minuten hun onderzoek tijdens de Very Short Introductions-avond in Spui25. De bijeenkomst was even verrassend als aangenaam. De dag ervoor kruisten tijdens een debatavond in de Academische Club voor- en tegenstanders van Zwarte Piet opnieuw de degens. Sinds ongeveer een jaar wordt er wekelijks in de club gedebatteerd en de publieke belangstelling neemt keer op keer toe. Alsof dat nog niet genoeg was hield UvA-universiteitshoogleraar Alexander Rinnooy Kan woensdag bij het NRC-café, ook al een nieuwe wetenschapslocatie in Amsterdam, een lezing tijdens Food for Thought. Het concept is even simpel als doeltreffend. Terwijl een prominent uit de wetenschap een lezing houdt, wordt er een diner gereserveerd.
Maar mijn persoonlijk hoogtepunt was het Gala van de Wetenschap, dat dinsdag in de Stadsschouwburg werd georganiseerd. De allerbesten van de UvA en VU stonden op het podium en gaven een update van hun vakgebied. Een bijzondere avond, die volgend jaar een vervolg krijgt.

Jim Jansen, hoofdredacteur *Folia Magazine,* jim@folia.nl, @jimfjansen (twitter)

de week

Niet zeuren

Daar stonden ze, bij de ingang van de Stadsschouwburg, een handjevol actievoerders dat onder de veelbelovende naam Platform Hervorming Nederlandse Universiteiten pamfletten uitdeelde aan alle bezoekers van het door *Het Parool* en Folia georganiseerde Gala van de Wetenschap. Boodschap: onder de medewerkers van universiteiten heerst een breed gedragen onvrede, veroorzaakt door de doorgeslagen economisering, hiërarchisering en bureaucratisering. En, vroegen ze zich meteen af, waarom stonden er alleen maar prominente hotshots zoals Robbert Dijkgraaf en Alexander Rinnooy Kan op het podium? Waar waren de universitair docenten? Het was leuk geprobeerd, maar heel veel reuring veroorzaakte de actie niet. 'Vanavond gaan we niet zeuren over de wetenschap,' zei Rinnooy Kan bij zijn afsluitende toespraak. 'We viéren de wetenschap juist.'

En dat terwijl er afgelopen week weer genoeg te betreuren viel in hoger onderwijsland. Waarschijnlijk hadden de pamfletten van de actievoerders gretiger aftrek gevonden op de VU, waar bekend werd dat de Faculteit der Aard- & Levenswetenschappen – inderdaad, waarmee de UvA binnenkort hoopt te fuseren – in ernstige financiële moeilijkheden zit. Als de faculteit het beleid niet bijstelt, verwacht decaan Bauke Oudega, dan zal het tekort volgend jaar ruim 2,5 miljoen euro bedragen. Een reorganisatie is onvermijdelijk.

Op de HvA staat eenzelfde soort operatie te gebeuren: bij het Domein Economie & Management verdwijnt op korte termijn twintig procent van het ondersteunend personeel. De meeste ontslagen zullen volgens decaan Baumfalk vallen bij diensten als Communicatie en Personeel & Ondersteuning. 'Pijnlijk, maar noodzakelijk,' noemt hij de gang van zaken. Hij zou eens te rade moeten gaan bij de studenten commerciële economie en sportmarketing, die meedoen aan het project om Indiase vrouwen aan een opleiding te helpen. Die hebben met hun *fundraising skills* al bijna veertigduizend euro ingezameld voor India – wie weet dat ze ook hun eigen domein van de ondergang kunnen redden.

Het mag hier en daar dan een beetje rommelen op de HvA, tegenover de buitenwereld wil de hogeschool natuurlijk zo goed mogelijk voor de dag komen. En hoe doe je dat anders dan met een leuk relatiegeschenk? Die worden vanaf heden verzorgd door het mailcentrum van de hogeschool, zo viel afgelopen week te lezen op het intranet. Het assortiment is enigszins aangepast. De boeken zijn verdwenen, net zoals de internationale relatiegeschenken, maar HvA-medewerkers kunnen hun werkrelaties nog wél verblijden met een zakje mentos, een pen, een tas, een t-shirt, of zelfs met een levensgrote vlag – alles met blits HvA-logo, uiteraard. En wie wil dat nou niet? Gijs van der Sanden

Wie wil er nou niet zo'n blitse HvA-tas?

21 november 2013

tweet van de week

Martijn de Vries
@MediaMere

Heerlijk doosje met chocolade gegeven aan een docente; om mij te verontschuldigen dat ik te laat was bij haar college. Ze was ontroerd. #HvA
https://twitter.com/MediaMere/

het moment

De studenten van het MediaLAB van de Hogeschool van Amsterdam gaan tijdens het Amsterdam Light Festival samen met kunsteaars Frouke ten Velden, Hunter Bussemaker en René te Riele de donkere kant van Amsterdam laten zien. In het openingsweekend van het festival staat op het Waterlooplein een biechthokje waarin eenieder uit de zeven zonden zijn hoofdzonde kan kiezen. 'Deelnemers worden uitgedaagd om op de foto te gaan met een balkje met hun hoofdzonde voor hun ogen,' aldus MediaLAB-coördinator Gijs Gootjes. Die foto wordt vervolgens op Mozes en Aäronkerk geprojecteerd. ||| tekst Henk Strikkers / foto MediaLAB

navraag Sam Quax

De UvA is druk bezig met de herontwikkeling van het Roeterseiland. Universiteitsgebouwen worden gerenoveerd en ook de buitenruimte wordt opnieuw ingericht. Sam Quax van de Centrale Studentenraad is hier allesbehalve blij mee.

Waarom zijn jullie boos?
'24 december sluit REC H, dat heeft grote gevolgen voor het aantal studieplekken. Tijdens de verbouwingsperiode verdwijnen er 362. Niet alleen heeft de UvA dat ontzettend laat aan ons verteld, ze komen ook niet met goede alternatieven.'

Wat zijn de alternatieven van de UvA?
'Er komen slechts 250 vervangende studieplekken op andere locaties. Op verschillende momenten in januari moeten deze vervangende studieplekken worden opengesteld, waardoor er begin en midden januari nog minder dan die 250 studieplekken beschikbaar zijn. Van de 325 pc-plekken die verdwijnen worden er slechts 70 vervangende plekken aangeboden. Veel te weinig.'

Verdwijnen er nog meer faciliteiten?
'Ook de Agora verdwijnt tijdens de verbouwingsperiode. Samen met de ASVA en andere studentenraden zijn we daarom in gesprek gegaan met de Facility Services van de UvA.'

Wat is daar uitgekomen?
'Tijdens de verbouwingsperiode worden twee cateringcorners in REC J/K en REC P aangeboden. Deze sluiten echter al rond drie uur, daarnaast verkopen die corners slechts broodjes en soep. Het is dan ook absoluut geen volwaardige vervanging van de Agora.'

Wat gaat Centrale Studentenraad verder doen?
'Samen met de ASVA en de FSR FMG gaan we de komende dagen alle mogelijkheden aangrijpen om de situatie te verbeteren. We hopen dat de UvA bijvoorbeeld leegstaande kantoren gaat gebruiken als alternatieve studieplekken.' |||
Mike Hofman

De tol van de roem

Promoveren is niet alleen een hele prestatie, het is ook een dure grap. Er moet immers een receptie nog een groot feest. En dan zijn er nog de drukkosten. ‘Mijn ouders hebben het betaald, heel lief.’

Femke Deen (38)

Promotie Geschiedenis, 4 juli 2012

Titel proefschrift *Moorddam. Publiek debat en propaganda in Amsterdam tijdens de Nederlandse Opstand (1566-1578)*
Totale kosten 4426 euro
Hoe betaald ‘Van de UvA kreeg ik 750 euro – dat krijgt iedereen die promoveert – en op de drukkosten heb ik 530 euro kunnen besparen. Mijn ouders betaalden de receptie. Dus uiteindelijk was het 2146 euro. Dat kon ik wel opbrengen.’

RECEPTIE

‘Ik vierde de receptie niet in de Aula, zoals veel mensen doen. Het was in café Luxembourg aan ’t Spui, dus vlakbij. Er kwamen ongeveer tachtig tot honderd man. Ik had de limiet gesteld op 1000 euro. Mijn ouders hebben het betaald, heel lief. Het kan best dat het iets duurder is geweest, hoor.’

DINER

‘We zijn gaan eten bij Walem aan de Keizersgracht. Je kan daar een buffet krijgen voor een vaste prijs en daar komt de drank dan nog bij. Ik ben met een grote groep gaan eten, ongeveer met vijfendertig man. Dat kostte bijna 1500 euro. Maar ja, dat was mijn eigen keus. Het leek me gewoon leuk. Daarna heb ik geen feest gegeven. Dit was wel genoeg.’

DRUKWERK

‘Daar heb ik mazzel mee gehad, want mijn stiefvader heeft een drukkerij. Als hij me de volle prijs had laten betalen, had het me 667 euro gekost. Nu heb ik maar 137 euro betaald voor zestien proefschriften en de uitnodigingen. Maar ik heb ook nog een stuk of tien exemplaren geprint bij de copyshop, dat was 650 euro. Omdat ik mijn proefschrift naar allerlei mensen wilde opsturen, ook in het buitenland, kwamen daar nog 135 euro aan portokosten bij.’

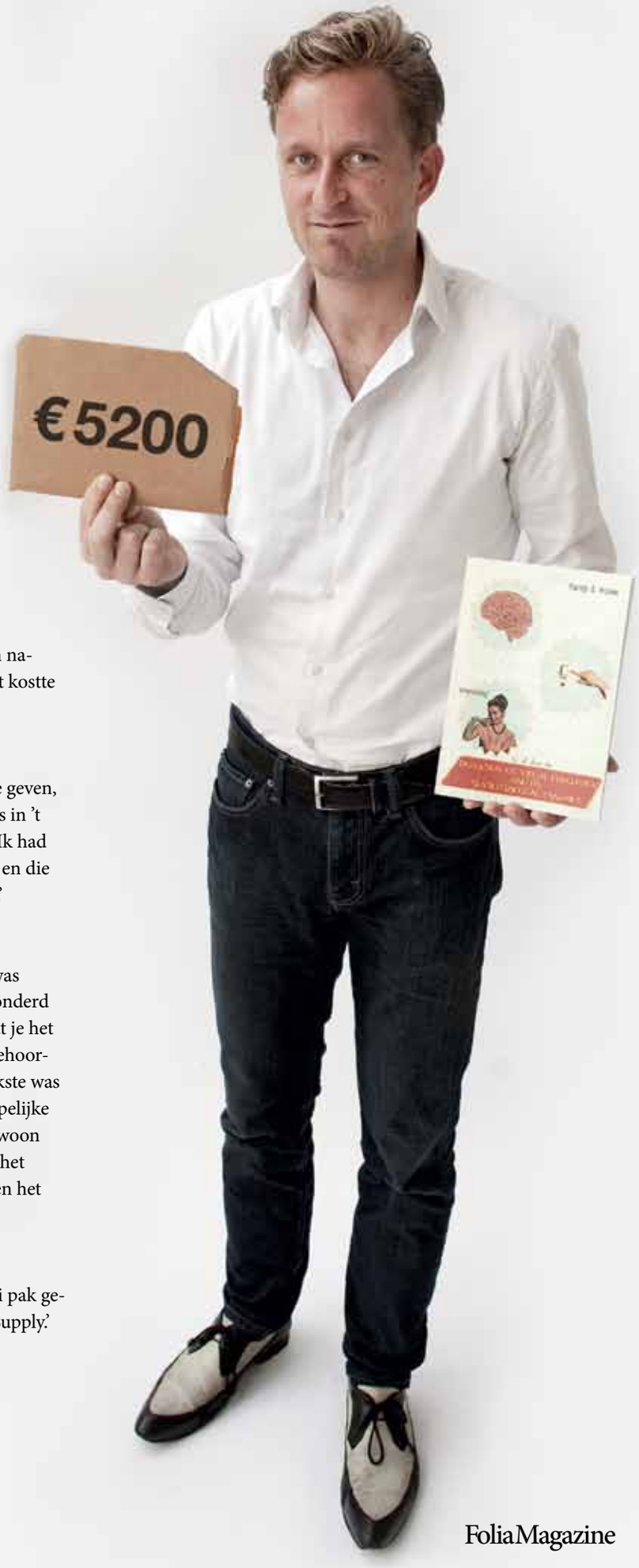
OVERIG

‘Ik heb bij RAAK een mooie jurk gekocht van 320 euro, mijn promotie was een goed excuus om dat te doen. Verder heb ik nog zo’n 60 euro uitgegeven aan relatiegeschenken voor mijn promotores. O ja, in de Aula betaal je sowieso 100 euro voor de garderobe, volgens mij. Of je betaalt voor het aantal jassen en tassen dat wordt afgenomen Die kosten zijn in ieder geval verplicht.’

komen, een afsluitend diner en eventueel ook

tekst Anouk Kemper / foto's Danny Schwarz

Martijn Wokke (35)

Promotie Psychologie, 10 april 2013

Titel proefschrift *Disruption of Visual Perception and its Spatio-Temporal Dynamics*
Totale kosten 'Zo'n 5200 euro.'
Hoe betaald 'Ik heb er voor gespaard en ik heb mijn eindejaarsuitkering van de UvA gebruikt. Mijn promotor heeft ook een flinke bijdrage geleverd, heel aardig. Ook heeft het bedrijf A.N.T. nog een beetje gesponsord, omdat wij veel met hun apparatuur werken. Het kostte me uiteindelijk 3000 euro.'

RECEPTIE

'Mijn receptie was bij Bar Basis Amsterdam. Het liep een beetje uit de hand. Er waren zestig á zeventig gasten en in totaal kostte het me 600 euro aan drank. Het was wel erg leuk.'

DINER

'Met vrienden, familie, mijn promotor en co-promotor ben ik gaan eten bij Saskia's Huiskamer. Het is gebruikelijk dat je ook de commissie uitnodigt, maar dat doet bijna niemand. Je kent de meeste commissieleden niet persoonlijk. Voor vijfendertig euro per persoon had ik een heel menu plus wijn. Klinkt goedkoop, maar dat bedrag loopt snel op. Er waren namelijk twintig mensen, dus dat kostte 700 euro.'

FEEST

'Je hoeft niet per se een feest te geven, maar ik vond dat leuk. Het was in 't Geveltje aan de Bloemgracht. Ik had de limiet gesteld op 1500 euro en die werd rond half twee al bereikt.'

DRUKWERK

'Het drukken van het boekje was ruim 1300 euro, ik heb tweehonderd exemplaren laten drukken. Dat je het moet laten drukken, vind ik behoorlijk achterhaald. Het belangrijkste was al gepubliceerd in wetenschappelijke journals. Bovendien was ik gewoon veel tijd kwijt aan de opmaak, het schrijven van het voorwoord en het drukken zelf.'

OVERIG

'O ja, ik heb ook nog een mooi pak gekocht van 500 euro. Van Suit Supply.'

Oscar Brouwer (31)

Promotie Geneeskunde, 28 juni 2013

Titel proefschrift *Innovating Image-Guided Surgery: Introducing Multi-modal Approaches for Sentinel Node Detection*
Totale kosten 'Rond de 6550 euro.'
Hoe betaald 'Ik kreeg zo'n 5000 euro aan fondsen, sponsoring, en prijzengeld.'

RECEPTIE

'Die was in de Agnietenkapel en daar regelt de cateraar praktisch alles voor 1000 euro. Je krijgt wat wijn, niet heel goede wijn trouwens, en borrelnootjes. Achteraf had ik misschien beter naar een café kunnen gaan.'

DINER EN FEEST

'Met een groep van dertig man ben ik gaan eten bij café Kostverloren. Daar kon ik een menu samenstellen. Het etentje was met mijn familie, vrienden, promotores, paranimfen plus partners. Daarna was meteen de borrel, ook in Kostverloren. Wel zo handig. Er kwamen tussen de honderd en honderdvijftig man. Alles bij elkaar kostte het 2000 euro.'

DRUKWERK

'Ik heb zeshonderd exemplaren van mijn proefschrift laten drukken, daar zijn er nu nog zo'n vijftig van over. Ik heb het gestuurd naar naaste collega's in Nederland en in het buitenland. Ook medische firma's waar we mee hebben samengewerkt hebben een exemplaar ontvangen. De drukkosten bedroegen 3130 euro en dat is voor een groot deel mogelijk gemaakt door bijdrages van sponsoren. Ik moest het wel eerst zelf voorschieten. In de geneeskunde is het gebruikelijk om sponsorgeld in te zamelen.'

OVERIG

'Ik heb een rokkostuum gekocht. Ik wist niet dat je ook een mooi maatpak mocht dragen, anders had ik dat gedaan. In Milaan heb ik twee paar schoenen gekocht van ongeveer 250 euro per paar. Ik ben een fan van schoenen. Daarnaast heb ik 200 á 300 euro uitgegeven aan cadeaus. Zoals een goede fles wijn voor de commissieleden en een Peruaanse peperplant voor mijn promotor. Hij komt uit Zuid-Amerika, vandaar.'

Alma Itzel Olivos Suárez (30)

Promotie Scheikunde, 4 juni 2013

Titel proefschrift *Hypovalent Substrates in Transition Metal Catalysis: C–H Bond Functionalisation, Ring-Closing Reactions & Polymer Synthesis.*
Totale kosten 3400 euro
Hoe betaald 'De drukkosten van 1600 euro werden betaald door de UvA. Voor de rest heb ik gespaard. Ik hoorde van de andere PhD-studenten dat je dat echt moet doen.'

RECEPTIE

'Die was in de Agnietenkapel. Er kwamen ongeveer veertig mensen, dat kostte 750 euro. Het is ontzettend duur voor wat je daar krijgt. In de groep praten mensen nu over eventuele andere locaties. Toch verwachten je collega's dat de receptie in de Agnietenkapel is, dus ik vond het moeilijk van die traditie af te wijken.'

DINER

'Met negentien mensen ben ik gaan eten in De Waag op de Nieuwmarkt. Mijn ouders waren speciaal overgekomen uit Mexico, net als een paar andere familieleden. Verder waren natuurlijk mijn promotor en copromotor aanwezig en een aantal commissieleden. Het etentje kostte 850 euro.'

FEEST

'Het feest was in café Heffer, aan de achterkant van de Beurs van Berlage. Er kwamen zo'n zestig mensen. Niet heel veel, maar dat zal te maken hebben met dat het op een dinsdagavond was. Uiteindelijk heb ik 900 euro betaald voor drankjes en snacks. Het kan best zijn dat het eigenlijk minder kostte, maar je spreekt van tevoren die prijs af.'

DRUKWERK

'Het is bij scheikunde een traditie dat je je proefschrift geeft aan al je collega's van de afgelopen vier á vijf jaar. Ik heb tweehonderd exemplaren laten drukken, dat is heel kostbaar. Het was 1600 euro. Gelukkig hoefde ik het niet zelf te betalen. Omdat ik binnen de termijn van vier jaar en twee maanden de goedkeuring van mijn proefschrift kreeg, betaalde de UvA de drukkosten. Je betaalt het wel eerst zelf en dan krijg je het later terug. Eigenlijk vind ik het zonde van het papier. Je weet dat mensen het toch niet gaan lezen. Maar ja, traditie.'

OVERIG

'Ik heb een mooie jurk gekocht van 200 euro. Dat wilde ik gewoon graag. Het hoeft niet.'

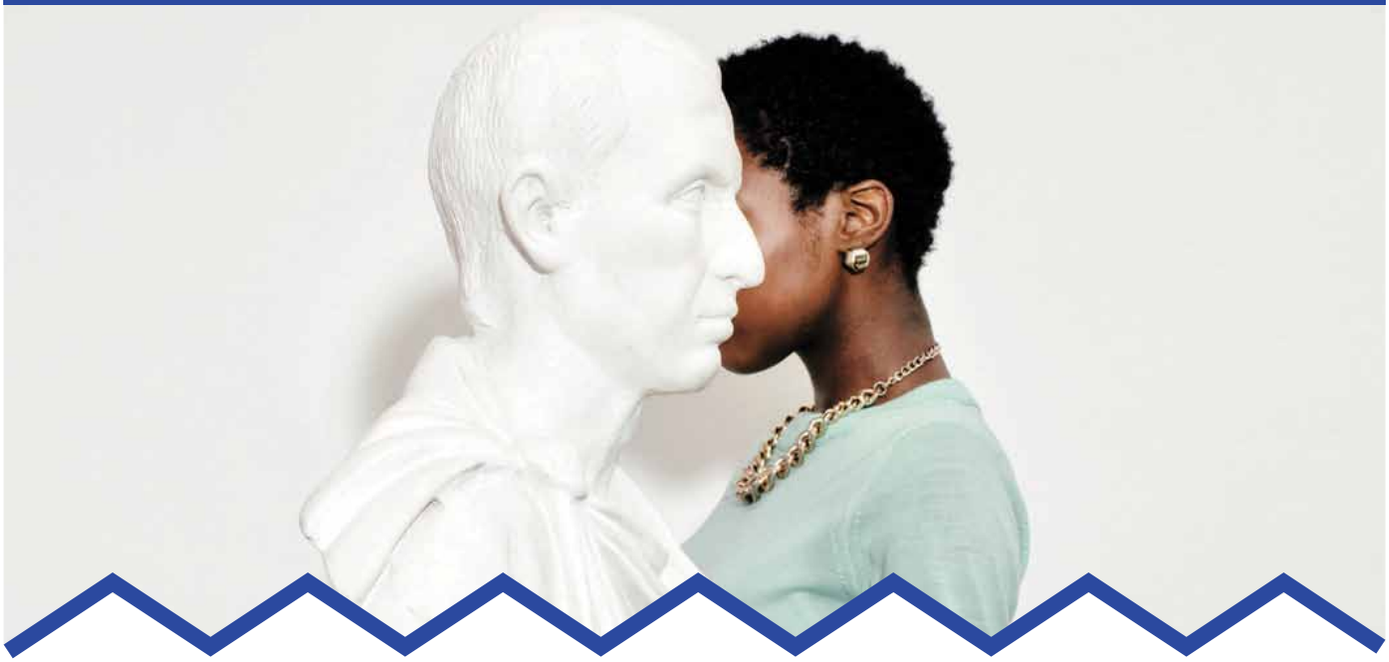

(advertentie)

NACHTBRAKERS

MUSEUMNACHT HERHAALBEZOEK

DEZE ACTIE GELDT TOT EN MET 31 DECEMBER 2013

Breng met je Museumnacht polsbandje gratis 1 herhaalbezoek t/m 31 december 2013 aan één van de deelnemende musea. Houd nachtbrakers.nl in de gaten voor herhaalbezoekacties en agendatips.

(m.u.v. Artis, Heesterveld en Rijksakademie alleen tijdens Rijksakademie OPEN)

Schilderen

KEE LENGKEEK, (46, docent bij Aviation) denkt alleen niet na als ze schildert.

‘Het applaus kwam te vroeg. Ik studeerde aan de universiteit en de kunstacademie. Mijn schilderijen werden goed ontvangen en ik voelde me thuis in de wereld van het creëren, dus ik besloot het erop te wagen als schilder. Dat ging goed. Een verzamelaar had mijn werk tegenover Andy Warhol hangen. Maar dat succes benauwde. Ik was net begonnen en al bang niet aan de verwachting te voldoen. Mijn schilderijen werden bruin, ik kon niet verder. Langzaam vormde zich het idee dat ik een ambacht moest leren. Ik heb leren houtsnijden en schilderen volgens de zeventiende-eeuwse traditie, met zelfgemaakte materialen. Het was een bevrijding om me aan het proces zelf te wijden en niet meer bezig te zijn met het resultaat, geen rekening te houden met wat *hot* is en wie mijn schilderij zou kopen. Pure waarneming bleef over. Kijken, zo min mogelijk interpreteren, gewoon schilderen. Het is de enige plek in mijn leven waar geen ruimte is om na te denken.

Ik schilder het liefst op donderdagavond. Vrijdag ben ik vrij en als ik eenmaal in die staat van pure waarneming ben, kan ik de hele nacht door schilderen. Het houdt pas op als iets echt niet lukt, of als ik moet wachten tot een laag olieverf droog genoeg is. In mijn huidige gezinsleven met twee fijne kinderen is dat gevoel van tijdloosheid zeldzaam geworden. Dat mis ik. Maar ik vertel mezelf dat het weer terugkomt. Daarom bouw ik nu ook een atelier in mijn achtertuin. Soms droom ik er stiekem van te leven van schilderen alléén. Maar ik vermoed dat mijn kritische blik het plezier dan al gauw weer zal overschaduwen. Mijn baan geeft me de vrijheid zorgeloos te schilderen, op te gaan in het moment. Dat is een fragiel evenwicht, dus ik koester het.’ tekst Marieke Buijs / foto Fred van Diem

‘Vrouwen zetten de tanden op elkaar’

Seksuoloog en onderzoeker Ellen Laan houdt zich professioneel bezig met seksueel plezier. Geen overbodige luxe, want voor veel vrouwen is seks helemaal niet zo plezierig. ‘Waarom gaan vrouwen door met iets dat voorspelbaar leidt tot pijn?’ Marieke Buijs

Met *Sletvrees*, de veelbesproken film van Sunny Bergman barstte de discussie over de dubbele moraal omtrent seksualiteit los. Dat het negatieve sentiment jegens vrouwelijke lust niet alleen leidt tot roddels en schaamte, maar ook tot hardnekkige problemen in bed, merkt seksuoloog Ellen Laan (51) bij haar patiënten. Ruim tien procent van de meiden onder de vijfentwintig jaar heeft dyspareunie, chronisch last van pijn bij het vrijen. ‘Eén op de tien! Dat is een ware epidemie, maar niemand heeft het erover.’

Oorzaak van de problemen: neuken zonder opwinding en plezier. ‘Veel vrouwen voelen gêne om voor hun eigen seksuele plezier te gaan, zelfs in de intimiteit van een vaste relatie, en prioriteren het plezier van hun partner boven dat van henzelf. Uiteindelijk leidt dat vaak tot problemen.’ En dus is Laans stokpaardje seksueel plezier. Als enige vaste onderzoeker van de enige onderzoeksgroep ter wereld die zich volledig op dat thema richt, vervult ze een pioniersfunctie. Laan ontwierp een soort tampon die doorbloeding in de vagina meet en ontwikkelde met collega’s de *sexual pleasure questionnaire* om seksueel plezier te kwantificeren. Ze werkt als onderzoeker bij het AMC, heeft een eredoctoraat van de Katholieke Universiteit Leuven, publiceert aan de lopende band, is redactielid van talloze *journals* en werkt ook nog zo’n tweeëneenhalve dag per week als seksuoloog bij het AMC. ‘Het werk in de praktijk verrijkt en inspireert mijn onderzoek, omdat ik zie hoe vrouwen lijden onder de aandoeningen die ik bestudeer.’

‘Neuken is heel prettig voor een penis’

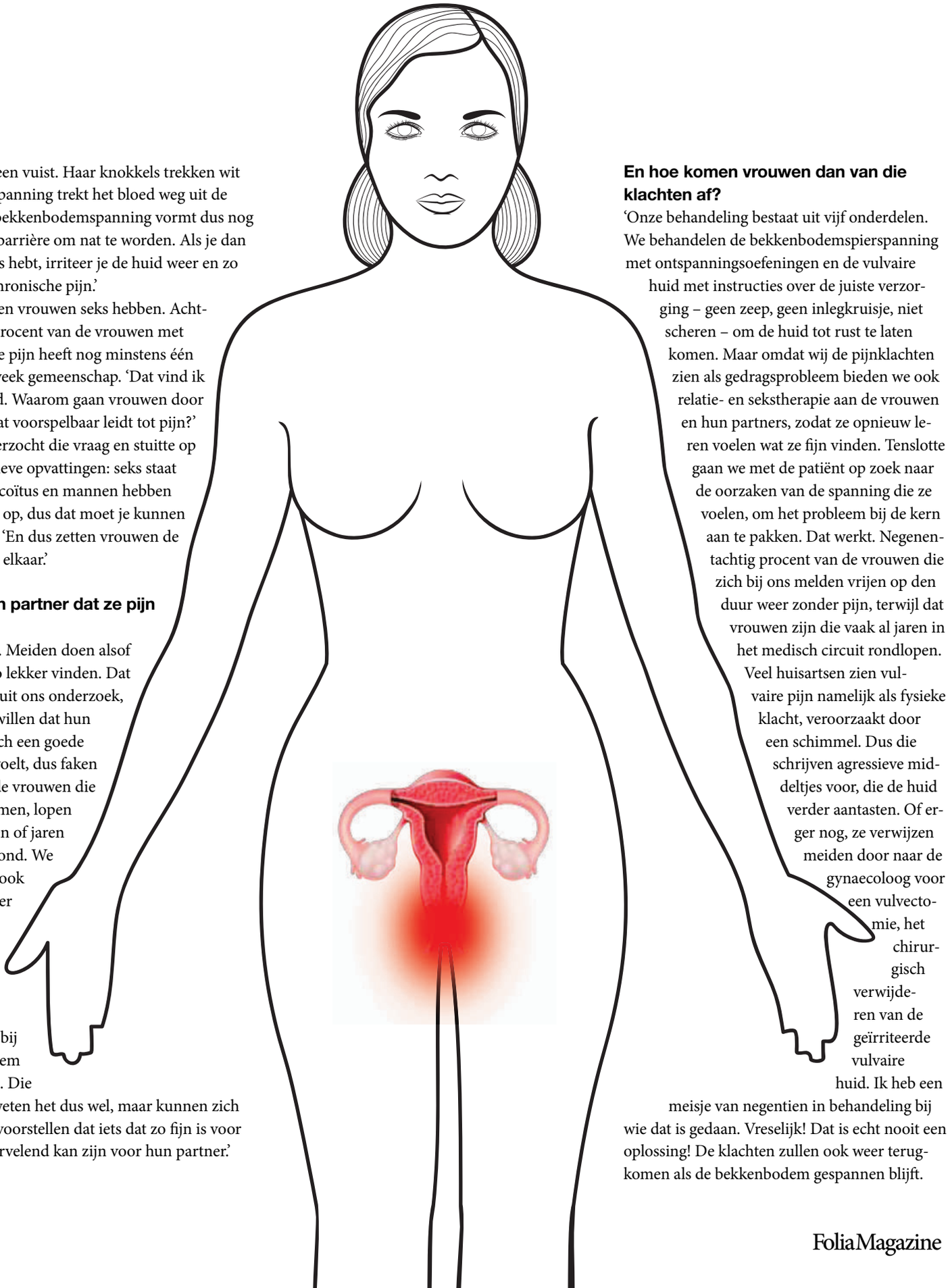
Laan is drukbezet. De enige mogelijkheid voor een afspraak doet zich voor op een maandagochtend. Om negen uur stapt ze een café aan de Amstel binnen. Op laarzen met halfhoge hakken, met gestifte lippen en een wakkere blik. Laan praat onbesmuikt over seks: ze heeft het over ‘clitoris’, ‘coïtus’ en soms over ‘neuken’ en een enkele keer over ‘spuiten in alle gaten’. Mensen aan het tafeltje naast ons verhuizen, al is onduidelijk of Laans verhaal of de felle ochtendzon daar de reden toe is. Laan lijkt het niet op te merken en praat rustig verder.

Ze hamert op de noodzaak van seksueel plezier en opwinding, omdat ze in de spreekkamer maar al te vaak merkt dat dat plezier voor – vooral jonge – vrouwen niet vanzelfsprekend is. ‘Mannen worden beschermd door hun anatomie. Die kunnen niet neuken zonder dat ze een stijve hebben. Maar vrouwen zijn altijd penetreerbaar, of ze daar nou aan toe zijn of niet.’ Maar zonder opwinding is er geen doorbloeding van de huid en dus geen vocht. Seks doet dan pijn en de huid raakt beschadigd, zo ontstaat op den duur een soort schaafwond. Dat leidt er volgens Laan toe dat intimiteit de associatie oproept met neuken en dus met pijn. Dat smoort opwinding in de kiem en veroorzaakt bovendien spierspanning in de bekkenbodem. ‘Mensen hebben een adequaat verdedigingsmechanisme tegen pijn. Eén pijnlijke ervaring kan al voldoende zijn om je de tweede keer schrap te zetten met bekkenbodemspierspanning.’ En Laan ontdekte dat een chronisch gespannen bekkenbodem op zijn beurt leidt tot minder doorbloeding van de vagina. Ze toont de knokkels van haar ontspannen, open hand. Dan

maakt ze een vuist. Haar knokkels trekken wit weg. ‘Bij spanning trekt het bloed weg uit de huid. De bekkenbodemspanning vormt dus nog een extra barrière om nat te worden. Als je dan toch coïtus hebt, irriteer je de huid weer en zo ontstaat chronische pijn.’
Toch blijven vrouwen seks hebben. Achtendertig procent van de vrouwen met chronische pijn heeft nog minstens één keer per week gemeenschap. ‘Dat vind ik schokkend. Waarom gaan vrouwen door met iets dat voorspelbaar leidt tot pijn?’ Laan onderzocht die vraag en stuitte op conservatieve opvattingen: seks staat gelijk aan coïtus en mannen hebben daar recht op, dus dat moet je kunnen als vrouw. ‘En dus zetten vrouwen de tanden op elkaar.’

Weet hun partner dat ze pijn lijden?

‘Vaak niet. Meiden doen alsof ze het o zo lekker vinden. Dat blijkt ook uit ons onderzoek, vrouwen willen dat hun partner zich een goede minnaar voelt, dus faken ze. Maar de vrouwen die bij ons komen, lopen al maanden of jaren met pijn rond. We vragen ze ook hun partner mee te nemen, want die is met zijn penis ook bij het probleem betrokken. Die mannen weten het dus wel, maar kunnen zich vaak niet voorstellen dat iets dat zo fijn is voor hen, zo vervelend kan zijn voor hun partner.’

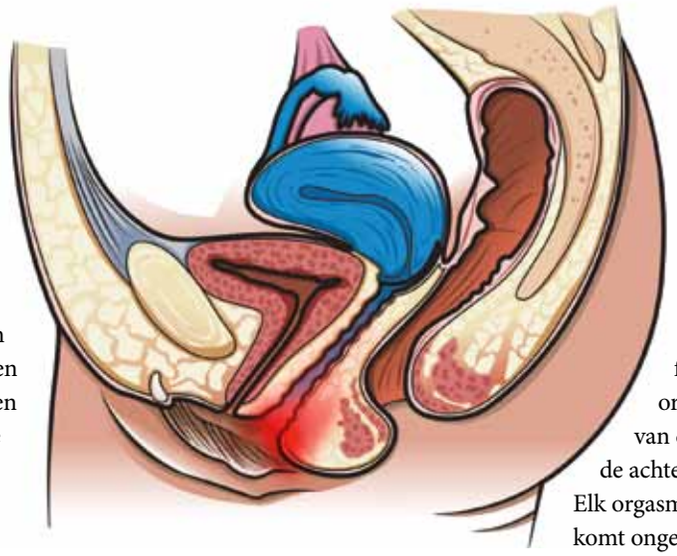
En hoe komen vrouwen dan van die klachten af?

‘Onze behandeling bestaat uit vijf onderdelen. We behandelen de bekkenbodemspierspanning met ontspanningsoefeningen en de vulvaire huid met instructies over de juiste verzorging – geen zeep, geen inlegkruisje, niet scheren – om de huid tot rust te laten komen. Maar omdat wij de pijnklachten zien als gedragsprobleem bieden we ook relatie- en sekstherapie aan de vrouwen en hun partners, zodat ze opnieuw leren voelen wat ze fijn vinden. Tenslotte gaan we met de patiënt op zoek naar de oorzaken van de spanning die ze voelen, om het probleem bij de kern aan te pakken. Dat werkt. Negenentachtig procent van de vrouwen die zich bij ons melden vrijen op den duur weer zonder pijn, terwijl dat vrouwen zijn die vaak al jaren in het medisch circuit rondlopen.
Veel huisartsen zien vulvaire pijn namelijk als fysieke klacht, veroorzaakt door een schimmel. Dus die schrijven agressieve middeltjes voor, die de huid verder aantasten. Of erger nog, ze verwijzen meiden door naar de gynaecoloog voor een vulvectomie, het chirurgisch verwijderen van de geïrriteerde vulvaire huid. Ik heb een meisje van negentien in behandeling bij wie dat is gedaan. Vreselijk! Dat is echt nooit een oplossing! De klachten zullen ook weer terugkomen als de bekkenbodem gespannen blijft.

Bovendien blijft het litteken van de ingreep een kwetsbare plek.'

Wat voor meiden ontwikkelen pijnproblemen?
'Daar kan ik geen eenduidig antwoord op geven. Maar we weten wel dat meiden die zich als kind in hun gezinssituatie niet veilig konden voelen, voor hun eerste seksuele ervaring al een gespannen bekkenbodem hebben en daarmee meer kans op problemen. Daarnaast hebben minder assertieve meiden vaak moeite voor hun eigen plezier te gaan. En meiden die niet masturberen weten niet wat ze lekker vinden en moeten dat dan samen met een jongen uitvinden. Nou, die jongen weet wel wat hij lekker vindt. Neuken is heel prettig voor een penis. Lekker warm, met lichte druk. Maar dan leer je seks via het mannelijk script en dat is voor vrouwen niet per se plezierig.'

En dus richt Laan zich niet alleen op behandeling van vrouwen met klachten, maar ook op het hervormen van dat 'mannelijk script'. Voorlichting die pubers poogt wegwijs te maken in seksualiteit slaat volgens Laan vaak de plank mis. 'Je moet eerst zin hebben, je moet voldoende opgewonden zijn, maar als dat niet lukt, kun je een glijmiddel gebruiken.' Dit schijnbaar onschuldige advies stond tot voor kort op de voorlichtingssite van SOA-aids Nederland. Laan raakt nog geagiteerd als ze terugdenkt aan de strijd die ze met de stichting voerde om de tekst te verwijderen. 'Fout!' zegt ze fel. 'Helemaal fout! En het erge is dat mensen dat niet eens beseffen.' Wat er dan zo fout aan is? 'Uit dat zinnetje blijkt impliciet dat neuken het doel is van seks. Bovendien krijgen meiden de boodschap dat ze zich aan dienen te passen aan het tempo van hun partner. Nou, als dat een achttienjarige jongen is, dan komt die ongeveer onmiddellijk kla..' Ze houdt even in. 'Dan ligt dat tempo hoog. En tenslotte draagt het uit: hoe jij het vindt is niet van belang, als je maar te penetreren bent.' Laan is teleurgesteld over het gebrek aan variatie in bed. 'Toen ik puber was, moest je je fantasie gebruiken en van alles uit de kast trekken om elkaar te bevredigen. Seks

was alles van tongen tot strelen, tot vingeren, aftrekken, orale seks en neuken. De pil was nog niet zo algemeen verspreid en we waren

'Elk orgasme is een clitoraal orgasme'

gedwongen creatief te zijn. Nu is de term seks echt voorbehouden aan coïtus, dat hoor ik ook van studenten.'

Waar komt dat door?
'De porno-industrie draagt daar aan bij. In films zie je meiden die maar gepenetreerd worden in alle gaten – ja, ik zeg het maar even plat. Als je je informatie daaruit moet halen, krijg je wel de indruk dat neuken volstrekt vanzelfsprekend en voor beide partijen bevredigend is. Bovendien wordt het idee dat seks coïtus is versterkt door de misvatting onder evolutionaire denkers dat de vagina ons seksuele orgaan is, het equivalent van de penis. Dat is het niet. Gelukkig niet! De vagina is ons geboortekanaal. Daar moet een kind doorheen. Natuurlijk is dat dan geen supergevoelig seksueel orgaan.'

Als we het niet van neuken moeten hebben, wat moeten we dan doen in bed?
'Ik ben niet anti-coïtus, begrijp me niet verkeerd. Het kan heel lekker zijn, maar alleen als je voldoende opgewonden bent. Wat wij de clitoris noemen is eigenlijk maar het topje van een groot orgaan dat zich grotendeels inwendig, rond de vagina, bevindt. Bij opwinding zwelt dat op net als een penis, zodat de clitoris ook inwendig kan worden gestimuleerd bij penetratie. Ik kan me zo kwaad maken om wetenschappers die fabels vertellen over een "vaginaal" orgasme, veroorzaakt door stimulatie van de "g-spot". Die g-spot is gewoon de achterkant van de opgezwollen clitoris. Elk orgasme is dus een clitoraal orgasme. Nu komt ongeveer één op de drie vrouwen klaar bij gemeenschap. Ik durf te wedden dat als je meiden uitlegt hoe hun clitoris werkt en hoe ze die kunnen inzetten tijdens coïtus, dat getal omhoogschiet. Dat inzicht probeer ik onder de aandacht te brengen. Want seks gaat niet vanzelf, seks moet je leren.' ■

foto Jeroen van der Spek

cv Ellen Laan

1962 geboren te Abbekerk
1980 -1982 studie Nederlandse taal en literatuur (UvA)
1988 cum laude afgestudeerd in klinische psychologie (UvA)
1994 cum laude gepromoveerd in de psychologie (UvA)
2001 - heden klinisch seksuoloog bij seksuologie en psychosomatische gynaecologie (AMC), vanaf 2005 ook hoofdonderzoeker

op de tong

foto Mats van Soolingen

Fier

De Clercqstraat 79 (West)

Restaurant Fier is een heel prettig ingerichte tent. Het is hip, maar niet té trendy; wel zo'n baksteenmuur met afgebikte stuc. Het publiek is gemêleerd: alle leeftijden, diverse culturen, wat studenten en een enkel gezin. De nieuwe Amsterdamse vriendelijkheid is troef. Of is het Limburgs? Het personeel kwam rustig driemaal vragen of we al wisten wat we wilden eten. We zagen de kok in de keuken frietjes van de borden pikken. Even voorproeven. Later op de avond is Fier ook populair als kroeg. Er staan dan ook heerlijke biertjes op de kaart. Maar wij kozen voor wijn bij het eten. De witte huiswijn bleek prima. We aten allebei de filet americain. Die was wat aan de zure kant. Wel lekker, maar we zouden hem toch niet nog eens bestellen. De frieten waren top; van die dik gesneden patat. Je kon uit drie varianten kiezen en uit drie sauzen. Het restaurant is Belgisch-Limburgs en er stond Limburgs zoervleisj op de kaart. Een echte classic in Limburg, maar de Amsterdamse variant was wat flauw. En het vlees had vast niet lang genoeg opgestaan; het was een beetje taai. De vis van de dag was wel prima. Het toetje deelden we. Rabarbercrumble: rabarber met chocolademousse bleek een heerlijke combinatie. Het kruimeldeeg maakte het helemaal af. Een heerlijk nagerecht bij de verse muntthee die we nog dronken. Dit bar-restaurant is een aanwinst voor de buurt. Je kunt er trouwens ook ontbijten. Al met al geven we Fier een 7,5 voor het eten. De sfeer en bediening krijgen een 8,5.

Pamela Spaans

Folia Magazine ontvangt graag je restaurantrecensie en vergoedt bij plaatsing tot € 50,-. Maximaal 270 woorden, kaders zijn welkom, maar niet verplicht. Mail je recensie naar redactie@folia.nl. Stuur de originele bon naar *Folia Magazine,* t.a.v. Stephanie Gude, Prins Hendrikkade 189b, 1011 TD, A'dam.

FILET AMERICAIN

Het tv-programma *Keuringsdienst van Waarde* onderwierp ooit het broodje filet americain aan een grondig onderzoek. De makers kochten twintig broodjes filet bij broodjeszaken, pompstations, cafetaria's en slagerijen en kwamen tot weinig opbeurende conclusies. Zo bevatte zes van de twintig broodjes een te hoge hoeveelheid bacteriën en zat in vier broodjes varkensvlees, terwijl filet americain alleen rund- en paardenvlees mag bevatten.

ZOERVLEISJ

Snij 800 g riblappen in blokjes van 2 x 2 cm. Bestrooi met zout en peper en marineer minstens 24 uur met een mengsel van 5 dl water en 5 dl azijn, 2 kruidnagels en 3 laurierbladen. Laat het vlees uitlekken (vang marinade op), braad aan en blus af met marinade. Uien apart braden in boter en bij het vlees voegen. Paar uur laten sudderen (met sudderplaatje), als vlees gaar is 2 verkruimelde plakken ontbijtkoek en 2 el perenstroop toevoegen. Lekker met zelfgemaakte frites.

BELGISCH BIER

Geen Belgische maaltijd is compleet zonder bier. Of dat nu een simpele pils is als Jupiler of Maes, of het ultra-exclusieve Westvleteren, dat alleen op aanvraag bij de brouwerij te koop is, en dan nog maar maximaal twee kratten per persoon – onze zuiderburen weten er wel raad mee. Bij Fier staan ook wisselende Belgische bieren op de kaart. Voor wie zich eens puur op het bier wil richten bieden bierspeciaalzaak de Bierkoning of speciaalbiercafé Gollem uitkomst.

Groter is niet beter

Onder universiteitsmedewerkers heerst onvrede over de werkdruk, de slechte carrièreperspectieven en het bestuur, stellen Karen Vintges en Hans Radder. illustratie Marc Kolle

Het Platform Hervorming Nederlandse Universiteiten (H.NU) is in het najaar van 2013 opgericht door 25 wetenschappers afkomstig van alle Nederlandse universiteiten, onder wie een aantal van de UvA. We richten ons op een verbetering van het werkklimaat aan de universiteiten, en daarbij ligt voor ons de nadruk op meer autonomie voor medewerkers en instituten. Vaste én tijdelijke wetenschappers, studenten en ondersteunend personeel moeten mee kunnen besluiten over die zaken waarvan zij het meeste verstand hebben. Belangrijke punten zijn daarnaast de verbetering van de positie van tijdelijk personeel en het vasthouden aan het principe van de eenheid van onderwijs en onderzoek.

Als iets de huidige situatie van de Nederlandse universiteiten kenmerkt, dan is het wel de grote onvrede onder de wetenschappelijke en andere medewerkers. In de afgelopen decennia heeft aan de universiteiten een proces van overdreven hiërarchisering en bureaucratisering plaatsgevonden. Kwantitatieve metingen en sturing op 'output' van onderzoek en onderwijs, die onvoldoende rekening houden met inhoudelijke kwaliteitscriteria of substantiële verschillen tussen disciplines, hebben de overhand gekregen. Veel voorkomende gevolgen zijn survivalgedrag, volgzaamheid, verlies van motivatie, en ook angst. Heel wat oudere vaste stafleden zijn cynisch geworden door de jarenlange opeenstapeling van top-down opgelegde maatregelen. De hoge werkdruk en slechte perspectieven treffen vooral ook jonge stafleden die hier niets tegen kunnen ondernemen wegens

hun precaire positie in tijdelijke contracten. Recente cijfers tonen een toename van depressie en studie-uitval onder studenten.
Gelukkig lijkt deze onvrede recentelijk ook omgezet te worden in een toenemend aantal initiatieven tot verandering van de situatie. Zo is er het initiatief Science in Transition dat een aantal zinnige verbeteringen voorstelt voor de organisatie van wetenschappelijk onderzoek. H.NU is daaraan complementair en focust vooral op de werkomstandigheden voor het personeel aan

Wij worden onderworpen aan een krampachtige meetcultuur

de universiteiten en de invloed daarvan op de kwaliteit en inhoud van dat werk. In Engeland en België zijn er vergelijkbare initiatieven, zoals de Vlaamse Actiegroep Hoger Onderwijs en de Council for the Defense of British Universities. Niet alleen wetenschappelijk maar ook niet-wetenschappelijk personeel ervaart de druk van hiërarchische en ondoorzichtige bestuursmaatregelen met als resultaat dat mensen naar je toe komen om te vragen of je er niets aan kunt doen. Ook jongere stafleden komen met die vragen naar vaste stafleden toe, omdat ze zich als flexwerkers geen kritische houding kunnen permitteren. Maar als er nu een bonus staat op volgzaamheid, wat gaat dit dan voor de inhoud van ons onderwijs en onderzoek betekenen? Dat wij als professionals bij alle hiërarchisering ook steeds meer onderworpen zijn aan een krampachtige meetcultuur maakt de zaak er niet beter op. Nog maar net hebben we de opdracht voor het aanleggen van toetsdossiers gehad, of we moeten de BKO (Basis Kwalificatie Onderwijs) zelf-evaluatie invullen, en daarna komt weer een opdracht tot transparante scriptiebeoordelingen (BA en MA), met anderhalve pagina invuloefeningen van een oordeel dat je als docent baseert op ervaring en expertise. Men probeert met andere woorden hardnekkig maar tevergeefs in bureaucratische termen grip te krijgen op wat wij als professionals doen, en dat kost ons allemaal hopen tijd. Opmerkelijk daarbij is dat ook bestuurders van hoog tot laag aan de UvA bij dit soort operaties tegen je zeggen: we weten dat het onzin is, maar doe het nou maar gewoon. Ook zij worden grootschalig aangestuurd, net als onze onderwijs-coördinatoren en middenkadermanagers.
Na zoveel jaren van top-down aansturen lijkt het tijd om de balans op te maken, en het belang van zeggenschap en autonomie voor onze universiteiten opnieuw met kracht te agenderen. Zoals Robbert Dijkgraaf al stelde bij BNR Nieuwsradio: als er iets is dat we van Amerika kunnen leren is het dat. Ook allerlei studentengroeperingen zijn zich aan het organiseren rondom het thema zeggenschap; ook op de UvA gaan er initiatieven uit die hoek komen. En dat is hard nodig. Als je bijvoorbeeld kijkt naar het vier pagina's tellende UvA beleidsstuk 'procedure BSA' (bindend studieadvies), dan zie je hoe nu de studenten echt aan de beurt zijn, met ook hier het risico van een bonus op volgzaamheid. Tot slot geldt al helemaal voor de fusieplannen van UvA en VU het eenvoudige: *big is the wrong paradigm.* Ook dat kunnen we leren van Amerikaanse topuniversiteiten. III

Karen Vintges is universitair docent politieke en sociale filosofie aan de UvA en Hans Radder is hoogleraar filosofie van wetenschap en technologie aan de VU en contactpersoon van H.NU
Zie http://platform-hnu.nl

Dijkgraaf

Respect

Ik was een weekje terug in Amsterdam, onder andere voor het prachtige Gala van de Wetenschap in de Stadsschouwburg en een nieuw televisiecollege. Dit keer een cursus natuurkunde voor gevorderden over Einsteins bijdragen aan de wetenschap. Op primetime de relativiteitstheorie uitleggen. Voor de meeste eerstejaarsstudenten fysica is dat een koud glas water in het gezicht en ik hield mijn hart vast of men nu niet massaal afhaakte. Een e-mail van een (naamloze) taxichauffeur vatte het kort samen. In slechts twee regels:
Respect voor Albert Einstein.
Ik heb nog wel een paar vragen.
Punt. Dat was het. Pure poëzie. Bijna een haiku. Uit de chemische reactie tussen wetenschap en media kan iets verrassends opborrelen. Een vast element in ieder college over de relativiteitstheorie is het bekijken van een gebeurtenis vanuit twee perspectieven, meestal een rijdende trein en een perron. Het ene perspectief is in beweging, het andere staat stil. Of omgekeerd. Het is maar relatief. In een gewone collegezaal is dat altijd even lastig, want ik kan wel hard heen en weer over het podium lopen, het gehoor blijft rustig stilzitten. Men kan zich hoogstens voorstellen hoe de wereld er vanuit mijn denkbeeldige treincoupé uitziet.
Toen ik bij de repetitie een camera over een klein spoorbaantje zag rijden, had ik opeens een inval. Waarom geen stoeltje monteren aan de camera en het gedachtenexperiment zo letterlijk uitvoeren? Dan kunnen we zowel het beeld vanuit de zaal en de rijdende trein laten zien. Nu met dashboardcamera. Als een Russische vrachtwagenchauffeur. Want als een televisiekijker één ding kan, is het moeiteloos schakelen tussen beelden. Bij een voetbalwedstrijd is niemand in de war als we wisselen van het uitzicht van de tribune naar de cornervlag. Het blijft dezelfde voetbal. Voor de geoefende kijkbuisverslaafde is de relativiteitstheorie eigenlijk gesneden koek. Respect. III Robbert Dijkgraaf

Gala van de wetenschap

Dinsdag 26 november vond het eerste Gala van de Wetenschap plaats in de Amsterdamse Stadsschouwburg. Het IQ spatte van het podium. tekst Mirna van Dijk / foto Mats van Soolingen

Christian Krijnen (l) van de VU en Willem Halffman van de RU Nijmegen delen protestflyers uit. 'Het geld moet naar het primaire proces, en niet naar prestigeprojecten van het management,' aldus Halffman. Ze gaan uit protest dan ook niet naar het gala, maar naar een belendend café. Dat zal het bestuur leren.

AMC-bestuurder Marcel Levi en zijn persoonlijk assistent Karin van Peursen staan te stralen in de foyer – ze hebben er zin in. Levi vindt het programma 'leuk en afwisselend', en verheugt zich op zijn eigen spreektijd na de pauze.

Hooglerarenkoppel Patti Valkenburg en Paul van der Heijden zijn enthousiast over het initiatief, maar hadden graag wat meer jonge mensen op het podium gezien. Valkenburg had zelf tijdens haar speech last van het felle licht: 'Ik kijk altijd graag de zaal in, maar ik zag niks.'

Drie heren in blauw: emeritus-economieprof Arnold Heertje, ons aller Robbert Dijkgraaf en psychiater-performer Damiaan Denys. De laatste is opgelucht, want zijn optreden ging goed: 'Het zijn niet de minsten die er zitten.' Heertje belooft de boel na de pauze flink op te schudden. Zo kennen we hem weer.

Een overwegend 40+-publiek, met uitschieters naar beneden (we spotten een dertienjarige scholier uit Harlingen) en naar boven (we spotten ook enkele verschrompelde schuifelaars), waren de early adopters van het wetenschapsgala. De verwachtingen waren hoog, de opkomst was groot en de avond was een succes, als we kinderziektes als sprekers die het 'time up' flikkerende lampje negeerden en het 50+-gehalte van de mannelijke line-up even buiten beschouwing laten. Robbert Dijkgraaf bezong de wetenschap van de toekomst als interdisciplinair en maatschappelijk betrokken, Damiaan Denys gaf een naar meer smakend voorproefje van zijn theatermonoloog 'Wat is Angst', en Erik Verlinde vertelde iets ingewikkelds over zwarte gaten. Marcel Levi en René Bernards spraken met het publiek aan hun lippen over geneeskunde, en VU-decaan en nog onontdekt cabaretier Harmen Verbruggen hekelde de mentaliteit van de UvA ('in het Maagdenhuis heeft iedereen kapsones'). Het was, zoals hekkensluiter Alexander Rinnooy Kan opmerkte, een waar 'feest van de wetenschap'. U had er eigenlijk bij moeten zijn.

De ‘charmante maar iets te drukke’ (dixit Barbara van Beukering) Folia-hoofdredacteur Jim Jansen (l), met – daar is hij weer – nationaal troetelgenie Robbert Dijkgraaf en Bregje Dijksterhuis, winnaar van de – daar is hij alwéér – Robbert Dijkgraaf Essayprijs.

Corina de Boer, de persoonlijk assistent van – jawel – Robbert Dijkgraaf, daarnaast de immer fraai gestylede Parool-hoofdredacteur Barbara van Beukering en haar broer Paul, die gekomen is ‘voor Barbara en omdat ik van wetenschap houd’ en die spontaan verklapt onlangs gesjeesd te zijn als UvA-economiestudent.

Driemaal gestreept: Folia-bestuurder Alexander Rinnooy Kan, aankomend VU-baas Jaap Winter en de bijzonder geestige VU-economiedecaan Harmen Verbruggen. ‘Ik heb vanavond genoten en goed geluisterd,’ aldus de laatste. ‘En dankzij Piek Vossen weet ik nu eíndelijk wat e-humanities zijn!’

De beoogde nieuwe betafusiedecaan Karen Maex is uit Leuven gekomen als onderdeel van haar inwerkproces, vertelt ze. Kritiek op de fusieplannen vreest ze niet, ze ‘apprecieert’ het juist dat mensen die uitspreken. Daarnaast scheidend FNWI-decaan Kareljan Schoutens en rechts de alomtegenwoordige Robbert Dijkgraaf.

HvA-student media, informatie & communicatie Sunny de Blok en UvA-student onderzoeksmaster filosofie Sarah van Ierlant zijn blij dat ze gekomen zijn, want ze vonden de avond ‘afwisselend, soepel en interessant’. Ze hopen dat een traditie geboren is.

FNWI-decaan Kareljan Schoutens en natuurkundeprof Erik Verlinde kennen elkaar al sinds de middelbare school. ‘We hebben nog samen aan de Wiskunde Olympiade meegedaan,’ glunderen ze. Later studeerden ze, met Eriks tweelingbroer Herman én Robbert Dijkgraaf, bij natuurkundelegende Gerard ’t Hooft.

Hoogleraar computationele lexicologie Piek Vossen omringd door zijn *extended* gezin: links zijn kinderen Niqee (VU-student psychologie) en Sam (UvA-student geneeskunde), rechts zijn eega, orthopedagoog Anja Weisscher en geheel rechts Inhollandstudent pedagogiek en vriendinnetje-van-zoon Franka Beuming.

Op rechts hoofd UvA-communicatie Yasha Lange (‘topavond’), naast hem *FoliaWeb*-columnist Frans van Heest en zijn verkering; student-assistent van Alexander Rinnooy Kan Anna Beukenhorst: ‘Mijn geslacht is vanavond ernstig ondervertegenwoordigd, maar dat gaat mijn generatie veel beter doen.’ *You go girl!*

Stadsschouwburgdirecteur Melle Daamen, Folia-wetenschapsredacteur Marieke Buijs en producent van de Stadsschouwburg Wiepke Westbroek. *Daamen:* ‘Ik heb me nooit zorgen gemaakt of het wel vol zou raken. En we gaan hiermee door, want de schouwburg, *Het Parool* en Folia zijn een gouden trio!’

objectief

POEP DOET LEVEN

In de 171 jaren die volgden op Darwins zeereis met de Beagle slaagde niemand erin om het vraagstuk op te lossen dat bekend kwam te staan als *Darwin's Paradox.* UvA-bioloog Jasper de Goeij: 'De oceaan is voornamelijk leeg. Het water is zo mooi doorzichtig omdat er weinig voedsel en leven tussen zit. Hoe is het dan mogelijk, vroeg Darwin zich af, dat te midden van die leegte zoiets moois als een koraalrif kan bestaan, met al zijn ongekende ecologische weelde?' Het antwoord, ontdekten De Goeij en zijn collega's, heeft te maken met een meercellig organisme dat al zevenhonderd miljoen jaar subliem functioneert: de spons. Ogenschijnlijk een simpel creatuur: het zuigt water op, filtert het, en spuit het weer uit. 'Een mond en een kont,' aldus De Goeij. 'Maar hoe meer we ze bestuderen, hoe meer we ontdekken. Ze hebben geen maag of lever, maar wel een rudimentair immuunsysteem. Ze kunnen mannetje én vrouwtje tegelijk zijn. Ze kunnen zichzelf klonen. Sommige kunnen drie meter hoog worden.' En ze beschikken over een eigenschap die de sleutel blijkt tot het begrijpen van koraalriffen. Dankzij een symbiose met algen verkrijgen koralen hun energie uit zonlicht. Maar de suikers die ze vervolgens uitscheiden blijken voor de rifbewoners niet bruikbaar. Die suikers verdwijnen onder het rif, in gaten en holen. En juist daar wonen sponzen. Die sponzen kunnen al die energie wél opnemen. *De Goeij:* 'Het is vechten voor je plekje op het rif. Dus die sponzen gebruiken de energie niet om te groeien, maar om in hoog tempo hun filtersysteem te verjongen, en kunnen daardoor honderden jaren oud worden.' Tegelijkertijd schenken sponzen het leven aan andere wezens. Ze poepen hun oude cellen uit, en die worden opgegeten door andere rifbewoners, zoals krabjes, slakjes en garnalen. Die op hun beurt weer worden gegeten door grotere vissen. *De Goeij:* 'Alle energie wordt meerdere keren hergebruikt. Het is kortom, zonder dat ze het Kyoto-akkoord hebben ondertekend, een heel duurzame samenleving.' Sebastiaan van de Water

Een ongelooflijk interessante geschiedenis

Tijdens het opruimen stuitte HvA-medewerker Pieter Claeys op honderden historische HvA-documenten. Maar waar moeten die paperassen uit de vorige eeuw naar toe? Roos Menkhorst

'Dit papier heeft twee wereldoorlogen meegemaakt. Die gedachte ging wel even door me heen,' vertelt Pieter Claeys (31), medewerker van het bedrijfsbureau van Domein Economie en Management. Samen met een collega had hij de taak om het archief op de HvA-locatie de Leeuwenburg op te schonen. Dit omdat het domein was verhuisd naar een andere locatie. Tijdens een van de opruimacties stuitte Claeys op historische documenten. *Claeys:* 'In twee verhuisdozen vond ik onder meer een kasboek van de Zeevaartschool, een voorloper van de HvA, uit 1891. Mooi vormgegeven, en in prachtig vulpenschrift, stonden daar de uitgaven en inkomsten keurig genoteerd.'

Met zijn collega spitte hij de dozen door. Ze lazen met verbazing de stapels brieven, jaarrekeningen en balansen uit twee eeuwen. De uitgaves voor krijtjes, netjes opgeschreven naast de ontvangen collegegelden. *Claeys:* 'Dat studenten hun collegegeld gewoon contant bleken te betalen vonden wij een heel leuke ontdekking. Zo was het schoolgeld van zeelieden, die studeerden aan de Zeevaartschool, in 1891 72 gulden voor een heel jaar. Ongelofelijk toch?'

In de andere doos vond Claeys documenten van de oude Academie voor Lichamelijke Opvoeding – nu het domein Bewegen, Sport en Voeding: 'Tussen alle jaarrekeningen en balansen vonden we onder meer een presentielijst van een vakantiecursus in 1921. Daar zat ook een afwezigheidsbriefje bij, hierin stond in mooi handschrift: "Weledelgeboren heer, Ik kon helaas niet bij de cursus zijn, want ik had mijn enkel verstuikt." Ik vond dat zo leuk om te zien, tegenwoordig sturen studenten een mailtje met: "Ik was er niet, sorry." Opvallend vond Claeys verder dat in de oorlogsjaren tussen 1940-1945, de collegegelden ook nog werden geïnd. Blijkbaar liepen de lessen gewoon door.

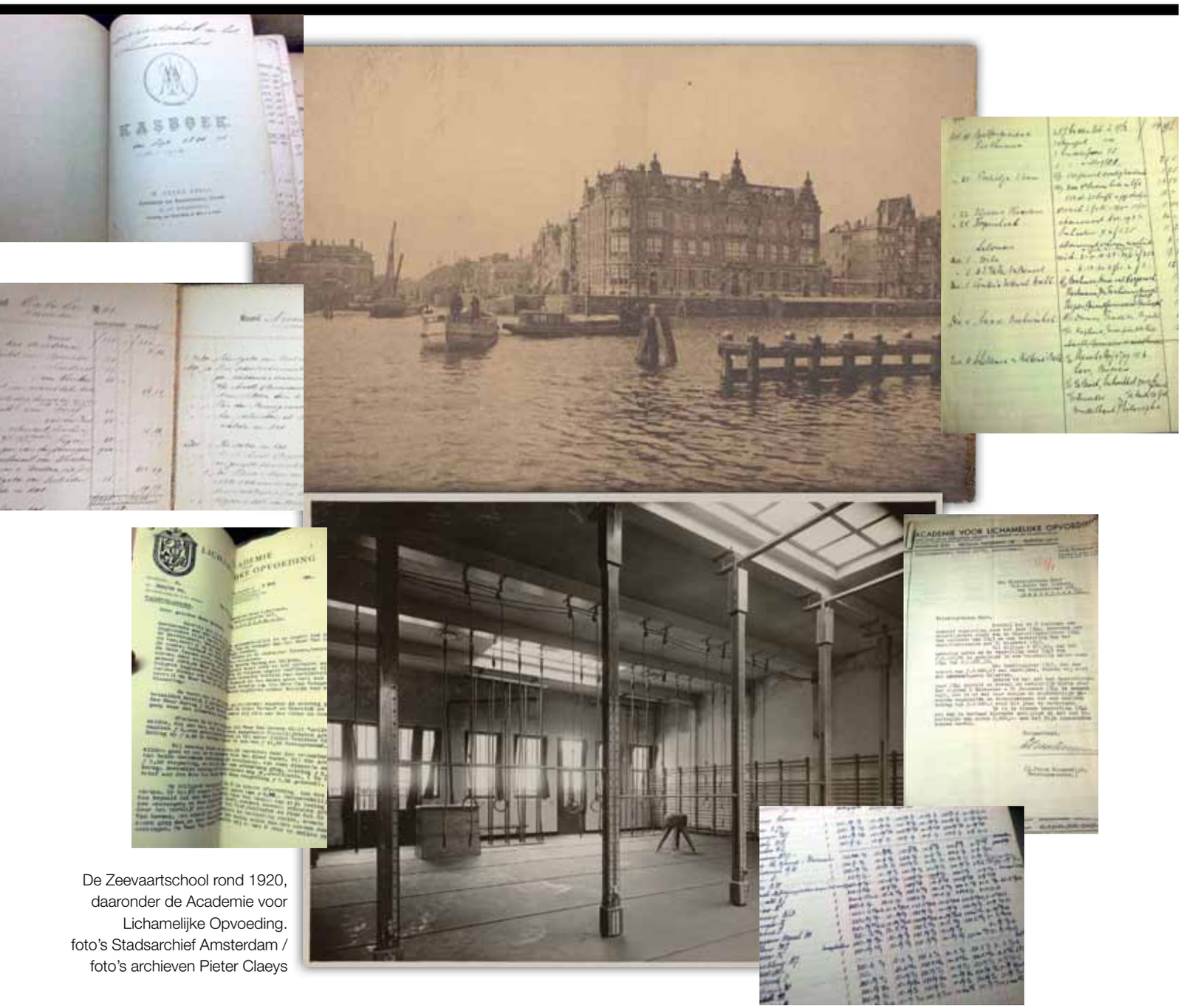
Een mooie vondst, maar wat nu? Dat was een vraag die snel opkwam, vertelt Claeys. 'Geen mens gaat natuurlijk nog een jaarrekening uit 1932 opvragen. We hadden eigenlijk geen idee waar we terechtkonden met dit materiaal.' Ook vroeg hij zich af wat zo veel historisch materiaal waard is: 'Er schoten even beelden door me heen van het televisieprogramma *Tussen Kunst en Kitsch*, waarin een taxateur vaststelt dat het duizenden euro's waard is,' grapt hij. Maar uiteindelijk kwam hij terecht bij het Amsterdamse Stadsarchief. 'Zij bleken al een grote collectie van HvA-materiaal in hun bezit te hebben. En ze waren blij om deze dozen te kunnen toevoegen aan de geschiedenis van de HvA.'

> *'Studenten betaalden hun collegegeld gewoon contant'*

Ron Blom werkt op de afdeling verwerving van het Stadsarchief in Amsterdam. Hij was blij dat hij de stukken kon toevoegen aan het HvA-archief. *Blom:* 'Het is bijzonder materiaal. Het kasboek van de Zeevaartschool is het topstuk, dat is toch een van de opmerkelijkste voorgangers van de HvA. Maar ook de stukken van de Academie voor Lichamelijke)pvoeding zijn interessant. Ik hoopte dat ik nog stukken kon vinden waarin Louis van Gaal voorkwam, hij is een tijd werkzaam geweest aan de HvA. Maar op die documenten ben ik helaas nog niet gestuit.'

Het HvA-archief dat te vinden is in het Stadsarchief is helaas niet volledig, vertelt Blom. De stukken die in het Stadsarchief te vinden zijn, komen voor een groot deel van de vroegere technische hogescholen. 'Als historicus wil je vanzelfsprekend dat een archief zo volledig mogelijk is. Maar de ervaring leert dat – zeker bij onderwijsinstellingen – archiefmateriaal op een gegeven moment in de weg staat. Met fusies en verhuizingen wordt archiefmateriaal meegesleept. Op een gegeven moment weet niemand meer wat waar te vinden is. En de kans dat iemand denkt: we gooien het maar gewoon weg, is dan zeker aanwezig. Je hebt mensen nodig met historisch bewustzijn, die daar een stokje voor steken.'

De archieven van de HvA zijn verspreid over de verschillende afdelingen. Eén groot archief, dat wordt beheerd door één organisatie – zoals dat bij de UvA gebeurt door Bijzondere Collecties – is er niet. Marjan Freriks, programmamanager aan de HvA en tot dit jaar voorzitter van het domein Onderwijs en Opvoeding, vindt dat een

De Zeevaartschool rond 1920, daaronder de Academie voor Lichamelijke Opvoeding. foto's Stadsarchief Amsterdam / foto's archieven Pieter Claeys

gemis. Ze is al bijna 35 jaar verbonden aan de Hogeschool van Amsterdam, en in die periode is het onderwerp archivering vaak langs gekomen. *Freriks:* 'Voor iedereen is duidelijk dat je bepaalde stukken langer dan tien jaar moet bewaren, en andere stukken kun je al na twee jaar weggooien. Daar zijn regels voor. Maar wat we als HvA doen met zaken die onze geschiedenis vertegenwoordigen, daar is maar weinig beleid voor.'

Dat er geen eenduidig beleid is, betekent niet dat dozen met historische HvA-documenten zomaar bij het grofvuil worden gezet. *Freriks:* 'In mijn jarenlange loopbaan duiken er altijd wel weer mensen op die zich sterk maken voor het tentoonstellen en bewaren van historisch materiaal.' Zo is er een klein museum ingericht voor electrotechniek op de HvA-locatie de Leeuwenburg. Via familieleden van oud-studenten zijn er werktuigen verzameld die in die tijd (1890) gebruikt werden, vertelt Freriks.

Dit jaar bestaat de HvA twintig jaar. Dat is niks vergeleken bij de UvA (1632). Maar dat betekent niet dat er in de jaren voor het ontstaan, geen hoger onderwijs bestond. *Freriks:* In de jaren tachtig, toen ik begon, was het hbo "het schooltje om de hoek". En nu hebben we 47 duizend studenten! Dat is een ongelooflijk interessante geschiedenis.'

De HvA is voortgekomen uit een tiental verschilleden instellingen: kweekscholen, zeevaartscholen, sociale academies, modevakscholen, technische scholen en meer. Inmiddels zijn er zeven domeinen, met ieder hun eigen opleidingen en dus archieven. Sinds dit jaar is er een nieuw archiefproject gestart, en wordt het archiveren nog meer geprofessionaliseerd. Een hele goede zaak, aldus Freriks: 'Ik vind het belangrijk op de schouders te staan van hen die ons voorgingen.'

De bijzondere vondst heeft HvA-medewerker Pieter Claeys aan het denken gezet: 'Ik vraag me af of er iemand is die de hele geschiedenis van de HvA zou kunnen vertellen. Ik vind het ontzettend interessant: als er nog een keer een vacature vrijkomt voor hogeschoolhistoricus, houd ik mij aanbevolen.'

Volgende keer een klassieker

Schrijver-docent Thomas van Aalten voedt zijn studenten op tot literatuurcritici met de MIC Boekenclub. ‘Het was alsof ik een imitatie van Grunberg had gelezen.’ tekst Kelli van der Waals / foto Fred van Diem

‘Witte wijn of bier?’ Het blonde meisje dat net de raadzaal van het Benno Premselahuis is binnengelopen weet even niet wat ze moet antwoorden. ‘Ik heb ook nog rood op mijn kamer staan,’ valt Thomas van Aalten, auteur en docent, zijn collega-docent, neerlandicus Machteld Bijl bij. ‘Heb ik een keer van iemand cadeau gekregen.’ Omdat HvA-studenten bekend staan als abominabele lezers zijn de twee docenten een leesclub begonnen voor MIC-studenten. Een boek per maand, met op de laatste vrijdag van die maand een bijeenkomst. Dit is de eerste. In de statige zaal koekeloert een clubje van twaalf, onder wie drie jongens, vanachter zelfgemaakte naambordjes naar de schalen chips die op tafel staan, – naturel en paprika.

BLONDE SCHRIJFSTERS

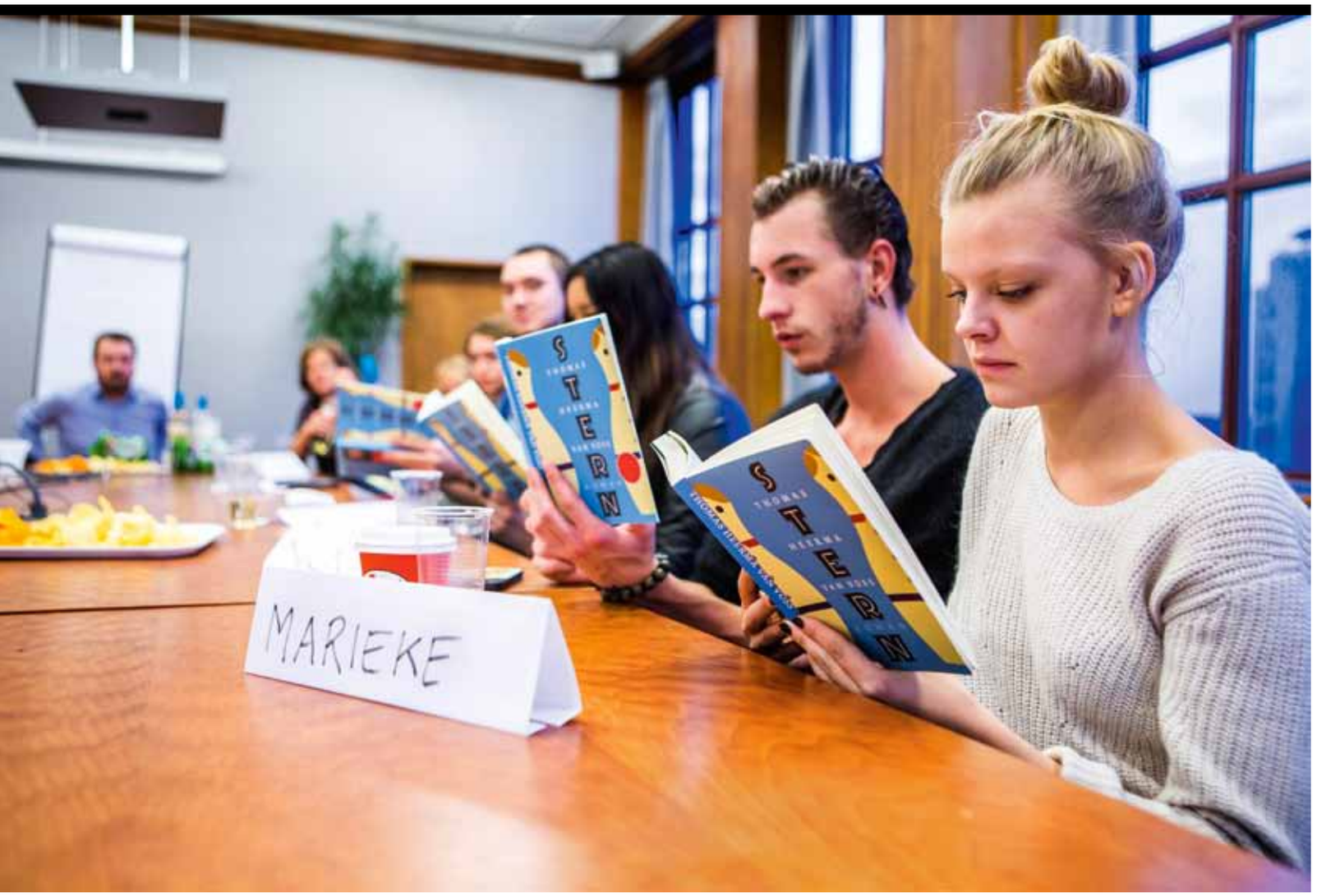
Van Aalten veert op uit zijn stoel. ‘Jullie begrijpen wel dat jullie de elite zijn van MIC. Hier begint het *old boys network*.’ De lezers horen het met gloeiende wangen aan. (Van opwinding, misschien, maar na een half uurtje blijkt ook de verwarming erg hoog te staan.) Een paar van de studenten zitten hier uit algemene interesse, drie hebben de ambitie ooit bij een uitgeverij te werken, eentje kreeg van haar vader het verwijt dat ze alleen maar blonde schrijfsters leest van onder de vijftig. Bijna allemaal blijken ze tijdens het voorstelrondje wel eens een roman door te bladeren.

‘Studenten lezen niet,’ vat Bijl samen wat ze altijd ‘in de wandelgangen’ hoort. ‘Maar ik zie hier allemaal mensen die dat wel doen. Dat valt me dan weer mee, of nou ja, tegen.’
Want de onderwijzers zijn op een missie: aan het lezen krijgen wie niet leest, en het ‘analytisch en intellectueel vermogen aanscherpen’ van wie op de bespreking komt opdagen. Prima als de clubleden Mulisch’ werk niks vinden, ze zitten hier ‘om uit training en ervaring te kunnen zeggen dat Mulisch een slechte schrijver is.’

FLIPCHART

Vandaag staat *Stern* op het programma van Thomas Heerma van Voss, de jongste telg van een kleine literaire dynastie (grote broer Daan romanciert ook en vader Arend Jan was hoofdredacteur van VPRO). 23 jaar oud en met al twee boeken op zijn naam. Intimiderend? Neuh, vindt een twintigjarige deelneemster. ‘Ik denk dan: nog drie jaar en dan kan ik het ook doen.’

Het is trouwens wel de bedoeling dat het boek wordt besproken zonder de leeftijd van de schrijver in het achterhoofd. Van Aalten kalkt de titel met een streep eronder op een flipchart en vraagt de groep waar het verhaal eigenlijk over gaat. Drie kreten verschijnen onder de streep: 'Vader/zoon'; 'verwachting'; 'diepe eenzaamheid'. Tevreden constateren de docenten dat er een gesprek op gang komt, en Bijl probeert nog eens een zwengel te geven aan de gezelligheid: 'Eet veel chipjes, en borrelnoten heb ik ook.' *Van Aalten:* 'En een fles rood heb ik ook staan.' En de studenten moeten niet schromen om te brullen, benadrukt hij. Nochtans zijn vooral de docenten aan het woord, die geen gebrek aan bevlogenheid kan worden verweten. Er klinkt veel 'ik vond,' 'ik dacht,' 'het viel me op dat,' en 'nou, waar ik heel blij om was...' Het plezier spat er vanaf, maar voor dat brullen van de studenten blijft de ruimte wel wat beperkt.

Terwijl die studenten toch verdomde scherp uit de hoek kunnen komen. De bespreking verschuift van plot naar stijl en student Thijs vertelt: 'Het was alsof ik een imitatie van Grunberg had gelezen.' 'Een invuloefening,' zegt een ander. Een derde denkt dat het werk moeilijk te verfilmen zou zijn, 'want alles speelt zich af in het brein van het hoofdpersonage, dat is knap.'

> *'Hier begint het old boys network'*

DRIE STERREN

Van Aalten zelf vindt het boek 'filmisch en beeldend geschreven.' Het viel de docenten ook op dat er 'bijna geen liefde en al helemaal nauwelijks seks' in het boek voorkomt. 'Alleen een beetje op de *kuvver*, hè? aldus Bijl (die trouwens op een Zwitserse kostschool heeft gezeten en vroeger stapels opstelschriften volschreef, zo leren we dit uurtje). Welk deel van het omslag Bijl precies met seks dan wel liefde associeert, blijft onduidelijk.

Drie van vijf sterren kent de groep *Stern* toe, en houdt dan toch een beetje rekening met de leeftijd van de schrijver. Want dat is wat, zo jong een boek schrijven. Zelfs al had lezeres Odilia liefst door willen bladeren tot het laatste hoofdstuk en vindt student Thomas dat in de eerste scène de hoofdpersoon perfect werd neergezet, maar dat de rest van het verhaal wat overbodig was.

Dan klinkt opeens door de intercom dat het kwart voor zes is. Het Benno Premselahuis gaat sluiten. De studenten gooien er nog een vergelijking in met J.D. Salingers *Catcher in the Rye* en na een korte evaluatie besluit Van Aalten: 'Wat mij betreft was het een succes.' Nu alleen nog een boek kiezen voor volgende maand. 'Een iets dikker boek mag wel,' oppert Odilia. 'Misschien een klassieker?'

Folia maakt kennis...

...met Gerard van Haarlem

voorzitter domein techniek HvA

Woensdag 4 december tussen 16.00 en 17.00 uur in de **OBA** (Oosterdokskade 143)

Live te beluisteren op **AmsterdamFM** (106.8 in de ether en 103.3 op de kabel)

Vanaf 5 december terug te luisteren op www.foliaweb.nl

11 december • Alexander Rinnooy Kan
universiteitshoogleraar UvA

Hogeschool van Amsterdam
Universiteit van Amsterdam
oba

Folia het platform voor hoger opgeleid Amsterdam
Amsterdam FM.nl de stem van de hoofdstad

FEESTJE...?

SLOT FEEST!

Slotfeest! Maandag 9 december 2013 (19.30 uur), sluiten de Studentenartsen hun 75-jarig jubileumjaar af met een groot feest.

Je vindt alle informatie op:
WWW.75JAARSTUDENTENARTSEN.NL

Hogeschool van Amsterdam
Universiteit van Amsterdam

UvA Shop introduceert haar nieuwste aanwinst:

Onmisbaar! Deze noodoplader voor uw smartphone

Kijk voor nog meer leuke cadeau-ideeën op
www.uvashop.nl

Wanneer u vóór 15 december 2013 een bestelling plaatst, is de verzending gratis!
(actiecode: Folia1113)

overigens

Minister Bussemaker kondigt plannen aan om buitenlandse studenten aan Nederland te binden met taalcursussen, een Nederlandse buddy en gemengde studentenhuizen.

Het siert Nederland niet om mensen alleen welkom te heten wanneer dat economisch gunstig uitpakt.

Mieke Bal
hoogleraar
literatuurtheorie

Cees Vervoorn
lector topsport en
onderwijs

Jan Willem Duyvendak
hoogleraar sociologie

Mieke Bal

'Eens. Vooral Bussemakers uitspraak over liefde is vulgair: 'Het beste is als ze verliefd worden. Dan blijven ze wel.' Dat is maar één stap af van prostitutie: jongeren betalen om buitenlandse studenten te verleiden. Menselijke gevoelens verkoop je niet, niet alles gaat om kosten en baten. We hebben buitenlandse studenten geworven om te internationaliseren. Dat kost geld, maar levert kwaliteitsstatus op. Bovendien leren studenten uit sommige landen hier iets wat ze thuis niet hadden kunnen leren. Dat kan je zien als ontwikkelingshulp, daar hoef je niets voor terug te krijgen. Tenslotte leren Nederlandse studenten zo omgaan met andere wereldburgers. Drie niet-economisch relevante redenen om buitenlandse studenten welkom te heten.
Nadeel van het plan is dat afgestudeerden uit westerse landen hier eenvoudig aan een baan komen, terwijl dat voor een afgestudeerde Somaliër veel moeilijker is. Bij sollicitaties speelt racisme nog altijd mee. Daarom worden sommige buitenlanders expat en anderen asielzoeker. Bussemakers plan vergroot die verschillen verder.'

Cees Vervoorn

'Eens. Nu het idee heerst dat Nederland 'vol' is en we mensen die hier al dan niet uit nood naartoe komen buiten de deur proberen te houden, is het niet kies om aan de andere kant de deur wagenwijd open te zetten. Onder de groep asielzoekers zit ook talent, dat onder de juiste omstandigheden tot bloei kan komen. Maar je kunt niet iedereen toelaten die in Nederland zou willen wonen. Dat is een ontzettend moeilijke dilemma, dat je alleen in Europees verband kunt oplossen.
Als je studenten hier wilt houden, dan denk ik niet dat gezelligheid de doorslaggevende factor is. Als ik kijk naar de buitenlandse studenten bij International Sport Management & Business, dan mixen buitenlandse studenten prima, qua studie, vrienden en woonsituatie. Maar talent – of dat nu gaat om sport, muzikaal of academisch talent – is vooral op zoek naar uitdaging. Om echt aantrekkelijk te zijn voor die studenten, moet je curriculum dus hoogwaardig zijn en het academisch niveau excellent. Daar kan de minister beter op inzetten dan op buddy's en gemengde huisvesting.'

Jan Willem Duyvendak

'Het is niet zo dat Nederland alleen maar mensen toelaat die economisch gewin opleveren. Studenten die hier niet blijven na hun studie zijn alsnog welkom en we laten asielzoekers en mensen die in het kader van gezinshereniging naar Nederland komen toe. Wel vind ik dat Nederland ruimhartiger mag zijn in het verwelkomen van mensen die op de vlucht zijn voor geweld of vervolging. Daar mogen economische overwegingen echt nooit een rol spelen. En ook bij gezinshereniging mag de overheid wat mij betreft geen eisen stellen aan de immigrant in kwestie. Je kunt mensen moeilijk verplichten met hoogopgeleide bèta's te trouwen.
Ik juich het trouwens toe dat Nederland zich meer openstelt voor economische migranten en meer diversiteit onder zijn bewoners probeert te bewerkstelligen, maar daar mag en moet selectiviteit juist wel een rol spelen. Ik schat dat zo'n negentig procent van de wereldbevolking in economisch opzicht liever in Nederland zou wonen. Als we al die mensen toelaten valt bijvoorbeeld de verzorgingsstaat niet te handhaven.' Marieke Buijs

Folia vond

Kleine en grote nieuwtjes van buiten de muren van de Universiteit en Hogeschool van Amsterdam. Zie ook foliaweb.nl/vond. samenstelling Henk Strikkers

RING A10 VERKORT LEVENSDUUR

Amsterdammers die dicht bij de A10 wonen leven volgens Milieudefensie gemiddeld 79 dagen korter dan andere Amsterdammers. Ze baseren hun uitspraak op onderzoek van TNO en van de GGD Amsterdam. Die organisaties deden naar aanleiding van de verhoogde maximumsnelheid op de A10 onderzoek naar het effect op de luchtverontreiniging. De concentratie fijnstof op de A10 is met één procent toegenomen sinds de snelheidsverhoging en het stikstofdioxidegehalte steeg zeven procent.

NASA KWEEKT PLANTEN OP MAAN

De Amerikaanse NASA wil proberen om op de maan basilicum, koolzaad en kruisbloemen te kweken. De bedoeling is dat de zaadjes tijdens een geplande missie in 2015 worden gelanceerd en op de maan zullen gaan groeien. De zaadjes worden geplant in kleine kweekkamers en met camera's en sensoren zal het groeiproces vervolgens worden gevolgd. Uiteindelijk hoopt de NASA te weten te komen in hoeverre eventuele kolonisten eigen planten en groenten kunnen verbouwen op de maan.

HORLOGEVERBOD

De Vlaamse Arteveldhogeschool in Gent verbiedt studenten om nog langer horloges te dragen tijdens tentamens. Dat zou noodzakelijk zijn vanwege de opkomst van de smartwatch, waarmee studenten kunnen surfen en berichten versturen en ontvangen. Volgens de hogeschool zijn sommige smartwatches nauwelijks nog te onderscheiden van normale digitale horloges en daarom is besloten alle horloges te verbieden. Ter compensatie worden in de zalen klokken opgehangen.

ZEEPAARDJE IDEALE JAGER

De kop van een zeepaard is ideaal voor het besluipen van prooien, zo beschreven Belgische en Amerikaanse zeebiologen in *Nature Communications*. Door de vorm van de kop beweegt een zeepaardje zonder al te veel water te verplaatsen. Dat zorgt ervoor dat prooien pas erg laat merken dat een zeepaardje hen is genaderd – en vaak is het dan te laat. Zeepaardjes jagen op roeipootkreeftjes.

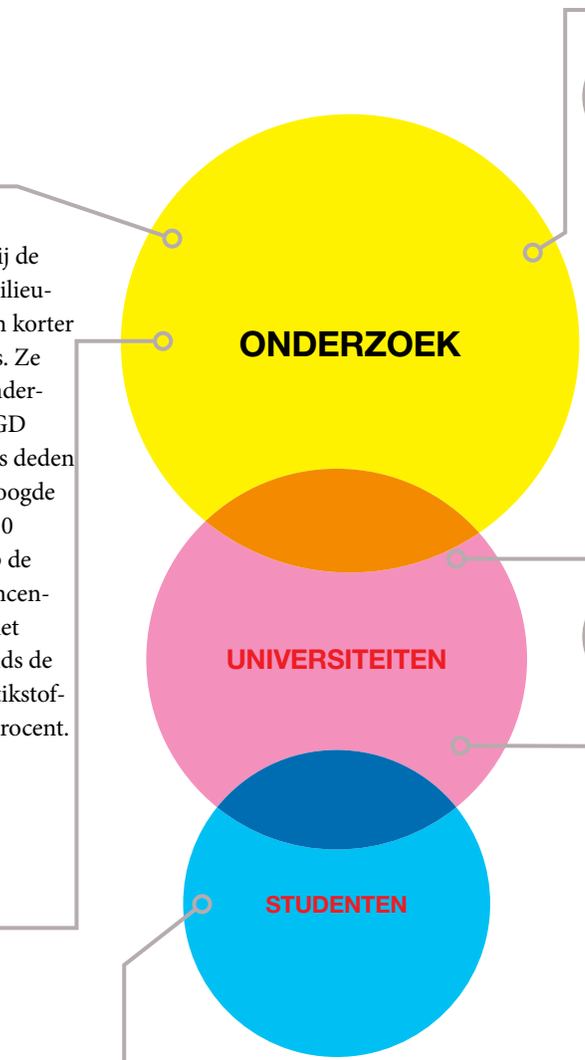
MUIZEN MET ALCOHOLISME-GEN ONTDEKT

Wetenschappers van vijf verschillende Britse universiteiten hebben muizen met een aanleg voor alcoholisme ontdekt, zo schrijven ze in *Nature*. Muizen met een mutatie in het zogenaamde Gabrb1-gen blijken zeven op de acht keer te kiezen voor een drank met twaalf procent alcohol in plaats van water. De muizen met het gemuteerde gen zijn bovendien bereid om werk te verrichten in ruil voor de alcoholische versnapering.

ACCU'S UIT 3D-PRINTER

Wetenschappers van de Amerikaanse Harvard University proberen een 3D-printer te maken die accu's voor onder meer telefoons en laptops kan produceren. Op dit moment werken de meeste 3D-printers enkel nog met plastic, terwijl voor accu's ook lithium- en zilverdeeltjes nodig zijn. De Harvard-onderzoekers ontwikkelen op dit moment een soort inkt waar die elementen in worden opgenomen. De inkt werkt op dit moment al op kamertemperatuur, maar om succesvol te printen moet de inkt ook veel hogere temperaturen kunnen weerstaan.

promoties

MAANDAG 9/12

14.00 uur: Aleksandra Marković – Muziekwetenschap (Agnietenkapel)

16.00 uur: Jani Tanzil – Informatica (Agnietenkapel)

DINSDAG 10/12

10.00 uur: Emily Kleinrouweler – Geneeskunde (Agnietenkapel)

12.00 uur: Philipp Schmerheim – Mediastudies (Agnietenkapel)

14.00 uur: Gezina Oei – Geneeskunde (Agnietenkapel)

16.00 uur: Ilse Kuipers – Geneeskunde (Agnietenkapel)

WOENSDAG 11/12

10.00 uur: Daphne Roos – Geneeskunde (Agnietenkapel)

11.00 uur: Marc Arts – Geneeskunde (Aula)

12.00 uur: Arianne Bon – Geneeskunde (Agnietenkapel)

13.00 uur: Hannah Bosma – Muziekwetenschap (Aula)

14.00 uur: Jean Philippe de Jong – Geneeskunde (Agnietenkapel)

16.00 uur: Sérgio Rosa Domingos – Scheikunde (Agnietenkapel)

DONDERDAG 12/12

10.00 uur: Mark Schmalz – Taalwetenschap (Agnietenkapel)

11.00 uur: Jeroen van der Steen – Biologie (Aula)

12.00 uur: Martin Siemerink – Geneeskunde (Agnietenkapel)

13.00 uur: Virginie Fiutek – Logica (Aula)

14.00 uur: Jessica Wegener – Geneeskunde (Agnietenkapel)

VRIJDAG 13/12

10.00 uur: Bas Hissink Muller – Planologie (Agnietenkapel)

11.00 uur: Anja Lok – Geneeskunde (Aula)

12.00 uur: Thierry Boellaard – Geneeskunde (Agnietenkapel)

13.00 uur: Marcel Kremer – Rechtsgeleerdheid (Singelkerk)

14.00 uur: Arjan Bot – Geneeskunde (Agnietenkapel)

Voor uitgebreide informatie zie www.uva.nl/nieuws-agenda.

hora est

Marcel Kremer, rechtsgeleerdheid

13 december, 13.00 uur, Singelkerk

‘Gemeenschap van goederen bestond simpelweg niet’

Bevinding ‘Als een echtgenoot anno 2013 sterft, zijn de gemeenschappelijke bezittingen voor de vrouw. Bovendien vinden we het heel normaal dat een weduwe door de overheid ondersteund wordt. Maar voor de achttiende eeuw ging het kapitaal terug naar de familie en bleef je als weduwe berooid achter. Trouwen in gemeenschap van goederen bestond simpelweg niet. Pas in de achttiende eeuw veranderde dit.’

Leuk ‘Ik heb heel veel documenten moeten doorspitten om een beeld te krijgen van het erfrecht in een achttiende-eeuws huwelijk. Trouwen in gemeenschap van goederen was gebruikelijk geworden, maar in de wet stond bijna niets over erfrecht. Uiteindelijk voelde het bijna alsof ik mijn onderzoeksobjecten persoonlijk leerde kennen, zoveel kwam ik te weten. Ik kwam een man op het spoor die niet in gemeenschap van goederen was getrouwd, vrij uitzonderlijk voor die tijd. Wat bleek? De echtgenote beviel drie dagen na het huwelijk van een kind. Waarschijnlijk had hij nooit met haar in het huwelijksbootje willen stappen, maar hij werd hier door de kerkraad toe gedwongen omdat zij zwanger was.’

Moeilijk ‘Het heeft me ontzettend veel tijd gekost om materiaal te verzamelen. De relevante informatie filteren is tijdrovend werk.’ ▮▮▮

Maartje Geels

M.R. Kremer: *Huwelijk en vermogen. Een (rechts)historische case study naar de verzorging van de langstlevende echtgenoot in de stad Groningen onder doopsgezinden (1699-1809).*

Curv

leder voor zichzelf

Op Facebook zag ik een oproep van ene Abdelkarim, die via de crowdfundingswebsite ‘Voor de Kunst’ zijn tweede studie aan de Toneelacademie als kunstproject presenteerde en mensen opriep te storten. Ik begrijp het goed van Abdelkarim, het instellingsgeld voor zo’n tweede studie is immers vrij hoog. Als de verzorgingsstaat afbrokkelt is het *every man for himself*, en every man doet het anders. Persoonlijk overweeg ik nu mijn 30.000 euro schuld bij de DUO in retrospectief tot kunstproject uit te roepen.

Een tweede studie was al niet makkelijk, en nu dreigt die mooie ov-studentenkaart per 2015 ook nog te worden vervangen door zo’n armoeiige kortingskaart. Die prachtige studentenkaart, waarmee ik doordeweeks de bus naar school nam en in het weekend naar oma koekjes ging brengen. Maar luister, de kaart blijft nog minstens een jaar. Voor die tijd kun je ermee doen wat je wil. Lees je? Per 2014 wordt er geen post meer bezorgd op maandag en dat zal daarna wel rap afnemen tot eens per maand of zo. Meer dan de helft van de postkantoren verdwijnt. Kijk, ik zie hier zo veel kansen samenkomen. Melk deze ov-studentenkaart uit, studenten des lands: ga bezorgen. Met je fiets en ov-studentenkaart kom je overal. Alleen post is natuurlijk niet genoeg. Verplaats ook fietsen, dieren, en waar mogelijk drugs. Dat levert meer op en als gratis reizende student kun je uitstekend concurreren met de gangbare tarieven. In een jaar valt veel geld te verdienen. Zo kun je met een paar tripjes per maand makkelijk die tweede studie financieren.

Alles afschaffen en every man for himself. O ja, ik ben een kunstproject begonnen. Het wordt heel kunstig, hoe weet ik nog niet precies. Stort je geld op rek. nr. 15 88 10 090 t.n.v. E.E. Curvers. Dank. ▮▮▮

Emma Curvers

Een no-nonsense strateeg

In *Folia maakt kennis* deze week: Gerard van Haarlem, voorzitter van het Domein Techniek aan de HvA. tekst Dirk Wolthekker / foto Danny Schwarz

Gerard van Haarlem is een lekkerbek, als we tenminste de mensen uit zijn omgeving mogen geloven. Wanneer we even bellen met zijn oud-collega Peter van Gorsel vertelt deze dat ze de volgende dag gezellig samen gaan lunchen in restaurant Dauphine op het Prins Bernhardplein. 'Dat doen wij geregeld,' zegt Van Gorsel. 'Niet te ver van de HvA, want na de lunch moet er weer gewerkt worden en dan is het handig om in de buurt te eten. We nemen graag een garnalenkroketje, dat is iets gezonder dan een vleeskroketje, en een glaasje witte wijn erbij. Eén glaasje, dat is genoeg, anders lukt het niet meer met dat werken, want Gerard neemt zijn werk serieus op.'

Gerard van Haarlem (Amsterdam, 1957) studeerde sociologie aan de UvA. Al voor zijn afstuderen in 1990 werkte hij aan de HvA, althans bij een van de rechtsvoorgangers van de HvA: sociale academie De Karthuizer. Hij deed personeels- en organisatieadvieswerk en werd later docent en coördinator bij de opleiding personeel & arbeid. Binnen de hogeschool voerde hij verschillende projecten uit en bracht met anderen de publicatie *Regels rond Arbeid* uit. In 2001 werd hij adjunctdirecteur van het Instituut voor Industriële & Maritieme Technieken. Twee jaar later werd hij directeur van dit instituut, weer een jaar later directeur van de Amsterdamse Hogeschool voor Techniek. Sinds 2007 is hij voorzitter van het Domein Techniek.

Ook Peter van Gorsel is domeinvoorzitter geweest – hij was voorzitter van het Domein Media, Creatie & Informatie – en weet zich goed te herinneren hoe Gerard als bestuurder optreedt.

> *'Gerard staat echt voor zijn zaak'*

'Voor zijn bestuursstijl heb ik twee woorden,' zegt hij. '*No nonsense*. Gerard is een zakelijk bestuurder die in alles wat hij doet steeds het doel voor ogen houdt. In bestuurlijke overleggen vinden tamelijk vaak lang ronddraaiende discussies plaats over plannen of strategieën. Gerard is dan degene die vraagt hoe zo'n strategie wordt ingevuld of hoe zo'n plan wordt uitgevoerd. Hij houdt heel goed de lijn vast en is vasthoudend zonder star of inflexibel te zijn. Dat waardeer ik zeer in hem.'

Gerard (getrouwd, één zoon) weet wat werken is, want hij maakt lange dagen op de hogeschool. Maar als hij dan eindelijk eens vrij is, wil hij die privétijd ook graag privé houden, vertelt zijn vrouw Anke. Gerard houdt zijn privéleven niet zozeer geheim, dan wel gescheiden van zijn werk en dat wil zij graag respecteren. 'Dat Gerard dat zo wil, typeert hem ook. Wel kan ik je zeggen dat Gerard een op-en-top onderwijsman is bij wie het creëren en in stand houden van een optimale leeromgeving vooropstaat.' Peter van Gorsel weet iets meer over het privéleven van Gerard. 'Hij houdt natuurlijk van lekker eten, zoals bij Dauphine, maar hij houdt ook van Jaguars en van muziek. Gerard en ik houden van snoeiharde, gierende gitaren. Wij houden van de rauwheid en vrijheid die spreekt uit de rockmuziek van Southside Johnny & the Asbury Jukes, een geweldige band uit de seventies.'

Wie nog steeds met Gerard samenwerkt is Inge Oskam, lector technisch innoveren & ondernemen. Sinds 2007 is Gerard haar baas. 'Wat ik zo prettig aan Gerard vind is dat hij ruimte geeft als de dingen goed gaan en dat hij er bovenop zit als de dingen niet goed gaan. Dat geeft vertrouwen. Bovendien, Gerard staat echt voor zijn zaak. Hij waait niet mee met de grootste gemene HvA-deler, maar neemt een standpunt in. Binnen het Domein Techniek heerst een open cultuur, dat komt door Gerards managementstijl, waarbij mensen zich zelf verantwoor-

Folia maakt kennis

delijk kunnen voelen.'
Gerards domein lijkt ook voor de buitenwacht een tamelijk goed geoliede machine waar geen relletjes zijn en brandjes worden geblust voordat ze tot uitslaande brand kunnen uitgroeien. Dat betekent niet dat er soms niet flink gediscussieerd wordt of dat er nooit meningsverschillen zijn. Zo was er een paar jaar geleden een flink meningsverschil tussen Gerard en de medezeggenschapsraad van het domein, die over onvoldoende informatie meende te beschikken om tot een beleidsoordeel te kunnen komen. Er moest mediation aan te pas komen om de boel te sussen. Momenteel zijn de verhoudingen prima, vertelt student Electrical & Electronics Engineering Bram Koenders, vicevoorzitter van de centrale medezeggenschapsraad. 'We voeren stevige discussies met hem over de landelijke beperking van het aantal Croho-nummers [centraal geregistreerde opleidingen, red.] binnen het techniekdomein. Momenteel zijn er landelijk zo'n vijfenzestig verschillende nummers, dat moeten er rond de vijfendertig worden. Dat kan ook consequenties hebben voor de techniekopleidingen aan de HvA. Daarover voeren we gesprekken. Mij valt op dat Gerard in die gesprekken graag de touwtjes in handen heeft en voet bij stuk houdt, al weet hij ons ook op het juiste moment tegemoet te komen.'

Folia Radio zendt op 4 december een interview uit met Gerard van Haarlem. Aan de orde zullen komen de stand van zaken bij DT zowel landelijk als aan de HvA, techniekonderzoek, muziek en Jaguars. Te beluisteren via Amsterdam FM, in de ether op 106.8 en op de kabel op 103.3, tussen 16.00 en 17.00 uur. Vanaf de volgende dag terug te luisteren via foliaweb.nl/radio. De uitzending is op zaterdagmiddag 15.00 uur terug te zien op Salto TV. Daarna via salto.nl.

Hogeschool van Amsterdam

AMSTERDAM FM
106.8 FM • kabel 103.3

AMSTERDAM LEEFT!

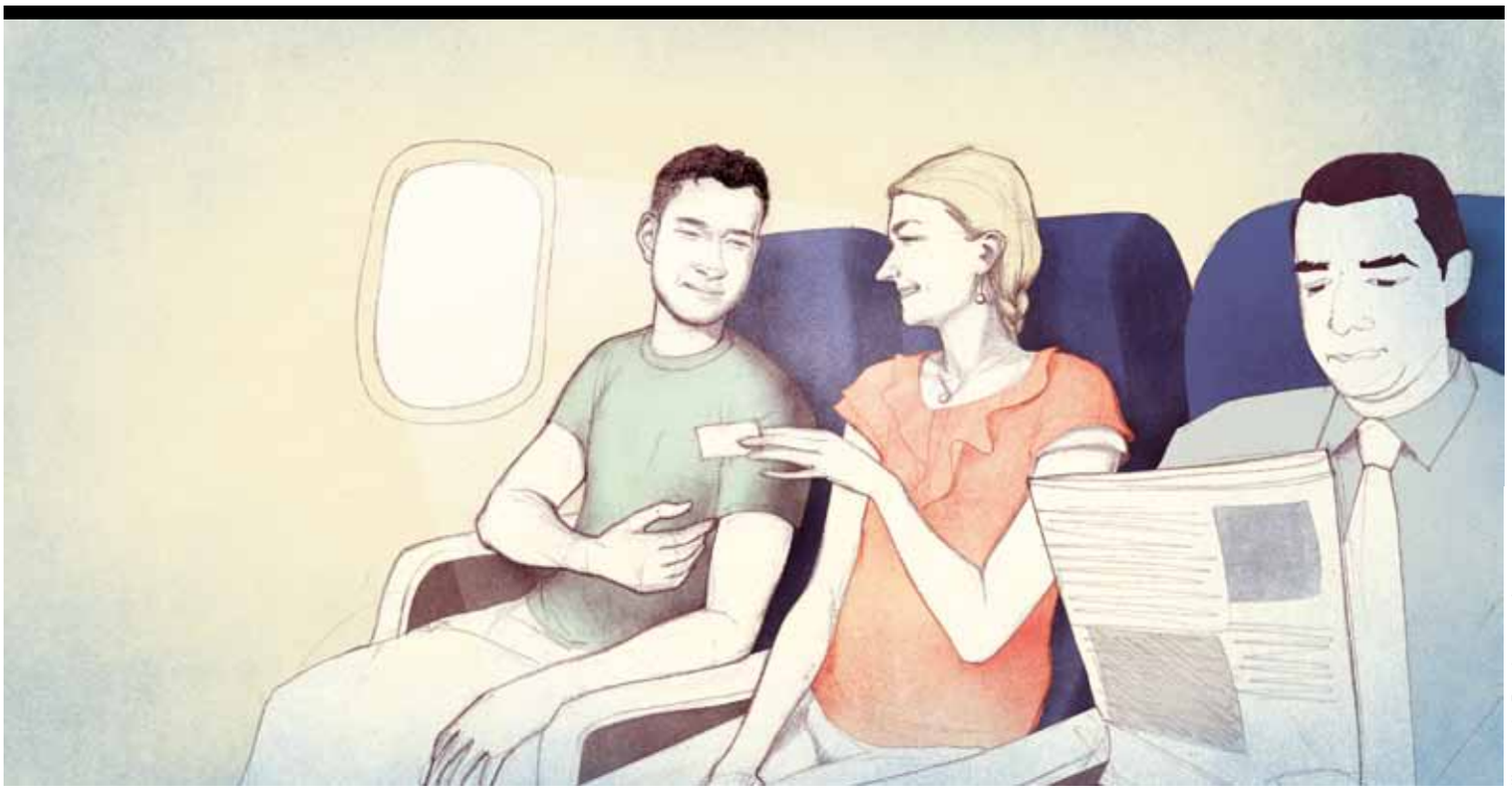
EEN RADIOPROGRAMMA VAN URBAN MANAGEMENT EN AMSTERDAM FM

Wat speelt er in Amsterdam? Wat is de dynamiek van deze stad en welke dilemma's brengt het met zich mee? Studenten en experts bespreken dit met betrokkenen in het radioprogramma *Amsterdam Leeft!*

In Amsterdam voltrekt zich een sociaal-economische tweedeling. Er ontstaan 'goede' en 'slechte' wijken. Wat zijn de oorzaken van deze tweedeling en wat zijn de gevolgen? Luister op **dinsdag 10 december van 18.00 tot 19.00 uur** naar Amsterdam FM. Met onder andere **Mano Bouzamour** en **Lex Veldboer**.

106.8 fm - kabel 103.3 - www.amsterdamfm.nl

illustratie Denise van Leeuwen

In deze serie beschrijft Alie Boudount het studiejaar 2002-2003, een periode waarin hijzelf en Nederland op drift waren.

Mevrouw Vontges

Deel 10 Waarin ik een antropologe in het vliegtuig ontmoet.

Uit het vliegtuig zag ik dat Málaga geen kleine stad was. In de drie jaren die Allal in een van de gebouwen onder mij in het gevang zat, had niemand van ons hem bezocht. Vader verbood ons dat. Allal moest zich eenzaam en verlaten hebben gevoeld. Toen hij thuiskwam heeft hij nooit gevraagd waarom niemand hem had bezocht. 'Paul Bowles?' vroeg de mevrouw die naast me zat.

'Nee, sorry, die ken ik niet.' Ik keek weer uit het vliegtuigraampje. 'Ik zag je Paul Bowles lezen op de boot.' 'U was op het veer van Melilla?'

Ze glimlachte en knikte tegelijkertijd. 'Het boek nam je zo in beslag, dat ik niet durfde te storen. En nu we naast elkaar zitten: fijne boekensmaak, hoor.' 'Het was een mooi boek. Ik kende de schrijver niet.' Ze wilde verder praten, want ze bleef me aankijken, maar ze was niet zeker of ik daar op zat te wachten, dus zei ze niets. 'Bent u op vakantie geweest in Marokko?' vroeg ik maar. 'Nee, voor mijn werk.'

'Oké, leuk.' 'Ik was in Marokko voor mijn onderzoek.' Ze wachtte kort en ging verder. 'De schrijver van het boek heb ik persoonlijk gekend. Paul Bowles woonde in Tanger. Een aardige en sociale man was het.' Ze sprak deze zinnen in het Berbers. Mijn keel bracht een grinnik uit. 'Ben jij Marokkaanse?' vroeg ik in het Nederlands. 'Nee, Hollandse.' Ik had weleens een vriend, Roos of haar ouders een woordje Berbers geleerd. 'Hallo', 'water', 'lekker' of vieze woorden.

'Ik ben antropologe en doe sinds jaar en dag onderzoek in de Rif.' Wat betekende antropologe? Een Nederlander die mijn moedertaal sprak, was een curiosum. De woorden die ze sprak, begreep ik, maar ze klonken als een andere taal, omdat ze niet overeenkwamen bij het gezicht dat ze voortbracht.

'Vind je het vreemd?' 'Nou, nee, ja... Want?' 'Omdat je lacht.' 'Ik weet het niet. Ik ben Alie,' zei ik om het gesprek over een andere boeg te gooien. De hint werd begrepen. 'Ik ben Cathrina.' We schudden elkaar de hand. Ze vertelde dat ze onderzoek deed naar plaatselijke heiligen en de cultuur rondom hun grafmonumenten in Noord-Marokko. 'In het bijzonder vrouwelijke heiligen.'

In Kassita hadden we een paar dorpsheiligen. Hun tombes hadden hun glorie en praal verloren. Door de bevolking in de steek gelaten. De strenge islam had zijn intrede gedaan in de streek en die schreef voor dat God de enige was die aanbeden mocht worden.

'En wat doe jij, als ik vragen mag?'

'Niets. Ik heb mijn P en als ik terug ben schrijf ik mij uit. Wat ik ga doen weet ik niet.' Uit haar handtasje haalde ze een metalen knipdoosje tevoorschijn. 'Hier heb je mijn visitekaartje. Op de universiteit ben ik naast onderzoeker studieadviseur. Je bent van harte welkom.'

'Faculteit der Geesteswetenschappen, Dr. Cathrina Vontges, Antropologe/Studieadviseur' stond er onder elkaar. 'Dankjewel,' zei ik in het Berbers. Er werd omgeroepen ons middel van riem te voorzien. De landing werd ingezet.

'Het dak van de hemel.' Ik keek haar niet begrijpend aan. '*Het dak van de hemel* moet je lezen. Paul Bowles beste roman.' ■ Alie Boudount

Alie Boudount (Marokko, 1984) woont sinds zijn vierde in Nederland. Hij studeerde aan de HvA en de UvA. Hij is vrijgezel, woont in Amstelveen en werkt in Amsterdam als parkeerwacht.

prikbord HvA

ideëen voor deze rubriek: redactie@folia.nl

DMR Juridisch dictee

Twee dagen voor het Groot Dictee der Nederlandse Taal, op maandagavond 16 december, vindt voor de eerste keer het Groot Dictee der Juridische Taal van hbo-rechten plaats. HvA-rector en afgestudeerd jurist Huib de Jong zal het dictee voordragen en na de talige inspanning is er tijd voor een borrel en een feestelijke prijsuitreiking. De winnaar mag zich een jaar lang 'De beste speller van hbo-rechten' noemen. Het dictee begint om 20.00 uur en vindt plaats in het Kohnstammhuis. Eerste- en tweedejaars rechten kunnen zich aanmelden via http://bit.ly/1b1MRrX.

HvA Relatiegeschenken

Er is een nieuw protocol voor het aanvragen van relatiegeschenken. Voorheen was het mogelijk om rechtstreeks bij de afdeling Communicatie relatiegeschenken aan te vragen, maar dat is verleden tijd. Vanaf heden verzorgt het mailcentrum de relatiegeschenken. Het domein of stafbureau kan op intranet een bestellijst downloaden, laten ondertekenen door de budgethouder en opsturen naar het mailcentrum. Binnen één of twee dagen wordt de bestelling dan afgeleverd. Naast dat het protocol is aangepast is ook het assortiment aan geschenken ingeperkt.

DMCI Student Talent Award

Studenten van de opleiding media, informatie & communicatie hebben de Student Talent Award *customer media* gewonnen. De opdracht van dit jaar was om in samenwerking met de NS een concept te bedenken waarmee jongeren werden gemotiveerd de trein te pakken. De eerste en de tweede prijs gingen naar HvA-studenten. Winnaars Chris Bijnsdorp, Amber Kalf, Laura Kauw, Robin Mak en Ruben Schuitemaker bedachten een app waarmee reisverhalen, eigen verhalen en reisfoto's door jongeren gedeeld kunnen worden. Daarmee zou de band tussen NS en jongeren worden versterkt.

DEM Eerste Oosterparkstraat

Vorige week opende in de bibliotheek van HvA-locatie Fraijlemaborg de fototentoonstelling *De Eerste Oosterparkstraat – beeld van een straat* van fotograaf Geert Snoeijer en schrijver Irene Geerts. De tentoonstelling toont de winkeliers van de Eerste Oosterparkstraat, een straat waarin oer-Hollandse zaken afgewisseld worden met ondernemers uit alle windstreken. Bij de tentoonstelling hoort een winkelgids over de straat. Beide zijn tot stand gekomen met steun van het stadsdeel Oost en werden eerder dit jaar al tentoongesteld in CBK Amsterdam en in Floor.

DOO Onderwijsglossy

Studenten van docentenopleidingen door het hele land, waaronder een aantal HvA'ers, hebben een onderwijsglossy gemaakt. Dat deden zij in het kader van hun masteropleiding professioneel meesterschap. In die master wordt studenten verdieping geboden bij een aantal onderwijskundige onderwerpen. De glossy gaat over actuele onderwijskundige thema's en bevat ook interviews met onderwijswetenschappers. De doelstelling van het magazine is om docenten verdieping te bieden bij onderwijskwaliteit. Het blad kost 5 euro en is te bestellen via http://bit.ly/1b1Z1RG.

HvA Onderzoek catering

Tot en met 6 december doet de Hogeschool van Amsterdam een belevingsonderzoek naar haar cateringvoorzieningen. Bij de in- en uitgangen van alle catering- en koffiecornerlocaties wordt een klanttevredenheidsonderzoek gehouden. In ruil voor de medewerking aan de enquête krijgen HvA-studenten en -medewerkers een tegoedbon voor een gratis kop koffie bij Eurest of Micaffe op een HvA-locatie. De enquêtes worden vier tot zes uur lang uitgedeeld per locatie en elke locatie wordt op één dag getest. Het onderzoek vindt steeds rond het middaguur plaats.

DEM Beoordeling accounting

Het onafhankelijke strategisch adviesbureau Hobéon heeft de opleiding accounting tijdens haar laatste visitatie positief beoordeeld. Op alle drie de standaarden voldeed de studie aan de gestelde criteria. Eerder waren er bij Hobéon twijfels over een standaard, namelijk het eindniveau dat studenten van de opleiding hadden. Die zijn na een laatste bezoek en aangekondigde verbetermaatregelen weggenomen. Hobéon heeft zelf geen macht, maar zal een positief advies uitbrengen aan de Nederlands-Vlaamse Accreditatie Organisatie die opleidingen accrediteert.

(advertentie)

prikbord UvA

ideëen voor deze rubriek: redactie@folia.nl

FGw Griekse tragedie

Op 6 december vindt er een colloquium plaats in De Duif in Amsterdam. Het colloquium wordt georganiseerd in het kader van de Amsterdamse voorstellingen van *Hyllos*, een nieuw geschreven politieke tragedie over democratische idealen en hun keerzijde. Als hoofdsprekers treden op William Allan (Oxford) en Kees Brants (emeritus hoogleraar politieke communicatie en erehoogleraar van de ASCoR). De organisatie is in handen van de opleiding Griekse & Latijnse taal & cultuur, het Leids muziektheatergezelschap De Veenfabriek en antiek theater Herman Altena.

FNWI Bètaquiz

De decembereditie van de Bètabreak zal een hele speciale worden: geen debat, maar een heuse quiz. In deze eerste editie van de BètaBreak Wetenschapsquiz, die plaats zal vinden op 11 december, zullen afgevaardigden van de verschillende studieverenigingen tegen elkaar strijden om de (nu al) felbegeerde bokaal. De vragen zijn opgesteld aan de hand van actuele thema's in het bètaonderzoek. Voor het publiek zal er de mogelijkheid zijn om digitaal mee te doen. Locatie: centrale hal FNWI Science Park. Tijdstip: 12.00 uur. Info: www.betabreak.nl.

FNWI Egypte

Student Artificial Intelligence Morris Franken heeft de tweede NGI Informatie Scriptieprijs voor informatica & informatiekunde ontvangen van de Koninklijke Hollandsche Maatschappij der Wetenschappen. Hij kreeg de prijs vorige week voor zijn scriptie *Automatic Egyptian Hieroglyph Recognition by Retreiving Images as Texts*, een scriptie over beeld- en letterherkenning van een oude taal. Franken is de eerste die een programma heeft gemaakt om deze hiërogliefen te detecteren en te classificeren in een foto. Hij wil zijn programma uitwerken in een app.

Studenten Docent van het Jaar

Op 11 december presenteren de faculteitswinnaars bij de verkiezing voor Docent van het Jaar 2013 zich tijdens een voordrachtsavond in het Comedytheater in de Nes. De studieverenigingen en facultaire studentenraden maken op hun eigen manier duidelijk waarom hun faculteitswinnaar ook de beste docent van de hele universiteit is. Daarnaast geven de zes docenten een minicollege. De jury bepaalt, mede op grond van deze presentaties, welke docent de Docent van het Jaar 2013 wordt. Locatie: Nes 110.

Studenten Polderen

Nederland staat in de top vijf van meest concurrerende economieën van de wereld en Nederlanders zijn erg gelukkig. Maar hoe komt dat eigenlijk? Oud SER-baas en nu universiteitshoogleraar Alexander Rinnooy Kan en oud-SCP-baas Paul Schnabel (UU) hebben tijdens hun carrière kunnen waarnemen hoe Nederland werkt. Tijdens de collegecyclus 'Hoe werkt Nederland?' (6 EC) zullen zij ingaan op de Nederlandse omgangsvormen en de politieke, culturele, sociale en economische instituties. Inschrijven via SIS: studiegidsnummer 5512TTBO6Y). Info: www.iis.uva.nl.

Dies natalis Eredoctoraat

Ter gelegenheid van de dies natalis op 8 januari kent de UvA eredoctoraten toe aan econoom en Nobelprijswinnaar Alvin Roth (1951, links) en aan rechtsgeleerde James Crawford (1948). Crawford ontvangt het eredoctoraat vanwege de grote invloed die hij heeft op de internationale rechtswetenschap, in het bijzonder op het internationale aansprakelijkheidsrecht. Roth wordt onderscheiden voor zijn pioniersrol in '*applied market design*', waarbij elementen uit de speltheorie worden gebruikt voor het oplossen van maatschappelijke vraagstukken.

Studenten SER

De Sociaal-Economische Raad roept universitaire masterstudenten op mee te dingen naar de SER-scriptieprijs 2014. Deze prijs van tweeduizend euro wordt om de twee jaar uitgereikt voor de beste wetenschappelijke masterscriptie over een sociaaleconomisch onderwerp of over een van de andere werkterreinen van de SER. De prijswinnaar wordt uit drie genomineerden gekozen. Hij of zij krijgt niet alleen een geldprijs, maar mag ook de SER toespreken én een dagje meelopen met SER-voorzitter Wiebe Draijer. De twee overige genomineerden krijgen ieder 500 euro. Deadline voor inzending: 31 januari.

FEB Room for Discussion

Zo zijn er een paar weken achter elkaar geen Room for Discussiondebatten, zo zijn er twee achter elkaar. En het zijn niet de minsten die deze week op de chesterfield plaatsnemen. Op 4 december (12.00 uur) is oud-DNB-president Nout Wellink te gast. Hij is momenteel onder meer commissaris bij de Bank of China. Op 5 december (12.30 uur) zal Augusto López-Claros, directeur Global Indicators & Analysis van de Wereldbank, acte de présence geven over de rol van de Wereldbank in een snel veranderende wereld. Locatie: centrale hal E-gebouw, Roetersstraat 11.

wasdom

De ogen geopend

Marieke van Doorninck

Leeftijd 47 (geboren op 13 februari 1966)
Beroep Fractievoorzitter GroenLinks gemeenteraad Amsterdam en lobbyist bij La Strada Internationaal, een Europees netwerk van organisaties tegen mensenhandel.
Studie Geschiedenis
Afgestudeerd 1992
Docent 'Herman Beliën, hij is pas overleden, een gemis. Hij was ook bekend als presentator van onder andere *De Canon van Amsterdam* op AT5, en zo enthousiast als hij daar over de geschiedenis van de stad sprak, zo was hij ook in de collegezaal.'
Locatie 'De Oudemanhuispoort maakte indruk op me toen ik net in Amsterdam woonde, ook al zat ik er alleen maar voor hoorcolleges. Het ligt prachtig en was veel leuker dan de letterenfaculteit aan de Spuistraat waar ik het meeste onderwijs volgde.'
Café 'In mijn eerste jaar gingen we met onze werkgroep altijd na werkcollege bier drinken in Café De Schutter en dan konden we nog uren doorpraten over geschiedenis.'
Afknapper 'Ik heb eerst een jaar Frans gestudeerd, maar dat werd op zo'n schoolse manier gegeven dat ik het al snel helemaal zat werd.'

Zij studeerde geschiedenis en werd fractievoorzitter en lobbyist: Marieke van Doorninck. tekst Julie de Graaf / foto Bob Bronshoff

‘Ik wilde het liefst geschiedenis gaan studeren, maar werd van alle kanten gewaarschuwd dat ik daar geen droog brood mee zou verdienen. Daarom koos ik voor Europese Studies. Ik dacht, net als de meeste mensen in mijn jaar, dat ik dan later naar Brussel zou kunnen om ambtenaar te worden en mee zou werken aan de droom van Europa. Als hoofdvak moest je verplicht een taal of rechten kiezen. Ik koos voor Frans, maar dat viel vies tegen: ik moest woordjes stampen en het leek net alsof ik weer op de middelbare school was beland. Na een jaar ging er wel een belletje rinkelen dat ik gewoon de studie moest gaan doen die ik vanaf het begin al had willen doen: geschiedenis. Het leuke was dat ik bij geschiedenis veel mensen ontmoette die ook te horen hadden gekregen: “Geschiedenis is leuk als hobby, maar je kunt er nooit werk mee vinden,” en die net als ik eerst andere studies hadden gevolgd. Ik was inmiddels niet meer bang dat ik geen baan zou kunnen vinden. Ik was er van overtuigd dat als je iets heel leuk vindt, het wel goed komt. Bovendien slaan veel mensen na hun studie een compleet ander pad in en gaat het er vooral om dat je op de universiteit academisch en analytisch leert denken. Hoewel ik mijn studie heel leuk vond, was ik niet echt een fanatieke student. Ik heb juist erg veel plezier gemaakt en gefeest. Achteraf vraag ik me weleens af hoe ik de tijd vond om ook nog te studeren. Ik was tijdens mijn studietijd nog niet heel maatschappelijk betrokken. Behalve demonstreren tegen de onderwijsplannen van minister Deetman, was mijn belangrijkste actie het ophangen van een poster met een gebroken geweertje in de kazerne waar ik stage liep. Bij die stage deed ik archiefonderzoek voor professor Blom die een boek schreef over vijftig jaar na de Duitse inval. Ik vond het prachtig om oude originele documenten in mijn handen te houden. Na mijn afstuderen kon ik weer archiefonderzoek doen, dit keer voor een tentoonstelling van het universiteitsmuseum over onderwijs in de Gouden Eeuw. Ik vond het erg leuk om aansprekende verhalen over geschiedenis te maken en besloot om zelf een tentoonstelling te ontwikkelen om te “verkopen” aan een museum. Als onderwerp koos ik prostitutie, waar alle ingrediënten voor een interessante historische tentoonstelling in aanwezig zijn: machtsrelaties, moraal, migratie, armoede, man-vrouwverhoudingen. Samen met een oud-medestudent deed ik onderzoek. Voor het hedendaagse beleid op het gebied van prostitutie kwam ik terecht bij de Mr A. de Graaf Stichting, het instituut voor prostitutievraagstukken. Zij waren heel enthousiast over ons plan, maar ondertussen hadden we nog niets verkocht en kwam er ook geen geld binnen. Toen er bij dat instituut een plek vrij kwam als voorlichter, heb ik die kans met beide handen aangegrepen. Door mijn werk daar ben ik pas echt maatschappelijk betrokken geraakt. Het heeft mijn ogen geopend voor ongelijkheid in de wereld en wat de gevolgen daarvan zijn, maar ook voor hoe we in Nederland vaak onze ogen sluiten voor mensen die in de marges van onze maatschappij leven. Ik vond het steeds belangrijker worden om mij daar over uit te spreken en actie te ondernemen. Zo ben ik in de politiek terechtgekomen.’

stage

Casper Capel (22)
Studie Ergotherapie
Stage Reinaerde de Heygraeff
Verdiensten € 270,- per maand
Sterren ✪✪✪✪✪

‘Via onze opleiding kregen we een grote lijst met stageadressen. Op die lijst stonden vrijwel geen instellingen die zich op verstandelijkgehandicaptenzorg richten. Alhoewel ik vrij weinig over dit vakgebied wist, ging daar toch mijn interesse naar uit. Zo kwam ik bij Reinaerde terecht. Ik ging er volledig blanco naar toe, ik had geen idee wat ik kon verwachten. Het viel me echter alles mee, ik werd goed opgevangen en mijn collega’s zijn ontzettend leuk. De werkzaamheden zijn heel erg gevarieerd. Ik werk van maandag tot en met donderdag. Maandag tot en met woensdag werk ik bij de Heygraeff. De zorg wordt onderverdeeld in vier groepen: kinderen, jongeren, volwassenen en ouderen. Ik ben verantwoordelijk voor de volwassenen en ouderen. We proberen het leven van de cliënten zo leuk en makkelijk mogelijk te maken. Ik doe onder andere de ABL-behandeling. Dat houdt in dat ik ze help met wassen, douchen en andere kleine dingen waar ze hulp bij nodig hebben. Je moet wel echt een klik hebben met de cliënten, anders is deze stage drie keer niks. Maar dat ligt natuurlijk volledig aan jezelf. Je bent meestal toch maanden met zo’n cliënt bezig. Donderdag help ik bij het kindercentrum. Dat is natuurlijk weer een heel andere groep. Ik doe bijvoorbeeld eetobservaties, of help ze met hun rolstoel. Kortom, een fantastische en gevarieerde stageplek.’ Mike Hofman

toehoorders

Hoorcollege Politieke structuren en processen van gastspreker Kay van de Linde, woensdag 27 november, 13:00 uur, Oudemanhuispoort tekst en foto's Mike Hofman

VVD-stickers op laptop 1
CDA-stickers op laptop 2
PvdA-stickers op laptop 4

Wat nou linkse indoctrinatie op de UvA? Kay van de Linde, oud-spindokter van onder anderen Pim Fortuyn en Rita Verdonk, te gast bij het rode bolwerk van de UvA. Deze rechtse rakker schuift zijn politieke voorkeur niet onder stoelen of banken.
In 2008 gaf hij ook een gastcollege aan de studenten politicologie. En dat heeft hij geweten. Rita Verdonk zei toentertijd te mikken op 40 zetels in de Tweede Kamer. Toen een studente vroeg wat Verdonk met die verworven macht zou doen, zei Van de Linde doodserieus: 'Gebakken lucht. Het is tot nu toe gebakken lucht'. *Van der Linde:* 'Daarvoor heb ik anderhalf jaar op het boetebankje gezeten, bedankt nog.' Nog steeds denkt de spindokter dat Verdonk een uitstekende minister-president zou zijn geweest. Waar hij voorheen met boegeroep werd onthaald (aldus hemzelf), nu wacht er een heus applaus. Onder andere de Deense serie *Borgen,* over een charismatische Deense politica die onverwachts de eerste vrouwelijke premier wordt, heeft zijn beroepsgroep veel goeds gedaan. Het beroep spindokter werd ineens sexy. Het delen van zijn bed met verslaggevers van de commerciële omroepen doet hij niet. Wel heeft Van de Linde overwogen een nonchalant stoppelbaardje te laten staan.
Alhoewel Van der Linde met het college vooral zijn ego lijkt te strelen, geeft hij wel degelijk een kijkje achter de schermen in de fascinerende wereld van de politiek. Een belangrijk gedeelte van de campagne is natuurlijk fondsenwerving. Bij Fortuyn hadden ze een creatieve oplossing: het tonnetje voor Pim. Een paar exclusieve gasten mochten, zoals dat in die wereld heet, een vorkje prikken met Fortuyn. De gasten werden daarna wel geacht een tonnetje op Fortuyns bankrekening bij te schrijven. Het werd een grandioos succes.

Lisette Sijm
18 jaar, politicologie

'Van de Linden is een ontzettend gedreven man. Dat maakt het wel interessant om naar te kijken. Het onderwerp spreekt mij heel erg aan, zelf voer ik campagne voor de CDA voor de gemeenteraadsverkiezingen. Een spindokter hebben we niet, maar we kunnen wel een cursus volgen. Ik denk overigens niet dat ik iets van Van de Lindes verhaal heb in mijn campagne. Die aan ga ik waarschijnlijk ook niet volgen.'

Dagmar Punter
18 jaar, politicologie

'Ik vind het echt heel irritant dat Van der Linden elke keer zijn mening zo laat doorsluimeren. Aan de ene kant is het goed dat hij zo'n duidelijke mening heeft, het dwingt ons namelijk wel om er over na te denken en zo ons eigen standpunt te vormen. Maar Van de Linde deed dat te veel, ik heb me eraan geërgerd. Wel kan hij heel goed zijn verhaal overbrengen, hij neemt ons echt mee in zijn leefwereld.'

Maud Koopman
18 jaar, politicologie

'Het college geeft een interessant kijkje achter de schermen. Dat maakt het heel erg leuk om naar te luisteren. Ik weet niet zo goed wat ik over Van de Linde zelf moet denken. Het is nogal een uitgesproken persoonlijkheid en ik vind het moeilijk om nu een oordeel over hem te vellen. Ik weet in ieder geval wel dat ik niet in Van de Lindes voetsporen wil treden. Het lijkt me een heel vage wereld.'

cover
Marc Kolle

colofon

Weekblad voor de HvA en UvA *Folia Magazine* is in 2011 voortgekomen uit *Folia* (1948) en *Havana* (1996).
Redactieadres Prins Hendrikkade 189b, 1011 TD Amsterdam, telefoon 020-5253981, e-mail: redactie@folia.nl
Hoofdredacteur Jim Jansen
Chef redactie Mirna van Dijk
Art director Pascal Tieman
Redactie (print/web) Marieke Buijs, Mike Hofman, Maartje Geels, Wim de Jong, Gijs van der Sanden, Henk Strikkers, Kelli van der Waals, Clara van de Wiel, Dirk Wolthekker
Aan dit nummer werkten mee Asis Aynan, Alie Boudount, Bob Bronshoff, Fred van Diem, Julie de Graaf, Anouk Kemper, Marc Kolle, Denise van Leeuwen, Roos Menkhorst, Danny Schwarz, Mats van Soolingen, Won Tuinema, Bas van Uterwijk, Tjebbe Venema, Sebastiaan van de Water
Eindredactie Mirna van Dijk, Cecile Elffers, Harmen van der Meulen
Correctie Cecile Elffers
Opmaak Pascal Tieman, Carl Zevenboom
Uitgever Stichting Folia Civitatis
Redactieraad Wouter Breebaart, Simon Dikker Hupkes, Ilse Duijn, Jurriaan Gorter, Jaap Kooijman, Ronald Ockhuysen (voorzitter), Jean Tillie, Sebas Veeke
Secretariaat Stephanie Gude (projectbegeleider)
Zakelijke leiding Paul van de Water
Drukker Roularta Printing, Roeselare België
Advertenties Bureau van Vliet, Zandvoort, 023-5714745, zandvoort@bureauvanvliet.nl
Voor advertenties binnen UvA en HvA: paul@folia.nl

Folia Magazine probeert altijd de rechthebbenden van fotomateriaal te contacteren. Bent u rechthebbende en hebben wij u niet kunnen bereiken? Mail dan naar redactie@folia.nl.

(advertentie)

CREA
cultureel studentencentrum

agenda 5 - 11 dec

goedkoop cabaret
comedy - € 6 / € 9
Voor een avondje schudde- buikend lachen. **Met o.a.** Peter Pannekoek en *Jennifer Evenhuis.* **reserveren:** 020 525 1400

screening politics
film - free / € 5
An intriguing story set in Bolivia about the colonial past and it's legacy today. **Movie:** Tambien la lluvia. **Introduction:** Roel van Engelen

gouden dageraad
debat - gratis / € 5
Sinds de Griekse crisis krijgt de extreem-rechtse partij 'Gouden Dageraad' steeds meer macht. **Spreker** o.a. Yannis Tzaninis. I.s.m. SIB

cursussen voorjaar 2014
De inschrijvingen voor de cursussen voorjaar 2014 zijn geopend. Kijk online voor meer info en schrijf je in voor je favoriete cursus!

CREAmsterdam
CREAmsterdam

www.crea.uva.nl

de lezer

In de rubriek 'de lezer' blikt wekelijks iemand terug op het vorige nummer. Wil jij diegene een keer zijn? Meld je dan aan via redactie@folia.nl.

MAX VAN SOOLINGEN, 20 JAAR, FUTURE PLANET STUDIES, UvA
'Om eerlijk te zijn is dit de eerste keer dat ik een nummer van *Folia* opensla. Ik heb het idee dat het blad op het Science Park minder goed gelezen wordt dan op andere locaties van de UvA. Zonde eigenlijk, want je pakt het heel gemakkelijk even mee. Lange lappen tekst schrikken mij altijd een beetje af dus ik kijk vooral naar de vormgeving. De illustraties spreken me erg aan, maar ook de foto's zien er goed uit. Als je niet precies weet wat *Folia* is oogt de invulling van de cover misschien een beetje wetenschappelijk en saai, maar tijdens het lezen kom je er echt pas achter dat het echt op studenten gericht is. Het stuk over brandveiligheid in studentenflats bijvoorbeeld. De tips heb ik wel gelezen, maar waarschijnlijk ben ik het morgen weer vergeten. Je gaat er toch vanuit zoiets jou niet overkomt. De rubriek *Folia Vond* vind ik erg goed gevonden – in een oogopslag krijg je toch wat van de wetenschap mee op een luchtige manier. Zulke feitjes lezen natuurlijk ook lekker weg. Met al die vaste rubrieken is *Folia* volgens mij wel een blad dat je moet leren kennen. Het opiniestuk van de Chinese studente die gediscrimineerd wordt, maakte trouwens wel indruk op me. Bij racisme denk je toch eerder aan de Zwarte Pieten-discussie, of een term als 'kut-Marokkaan'. ||| Tekst en foto Mike Hofman

deining

'Wetenschap heeft als wezenskenmerk dat zij vragen stelt bij vanzelfsprekendheden, dat zij verschillende ideeën tegen het licht houdt en met elkaar confronteert. Bij onze opleiding zijn we daar dol op. Ramautarsing ziet het niet of wil het niet zien.' Opleidingsdirecteur BA Politicologie aan de UvA **HEIN-ANTON VAN DER HEIJDEN** reageert in *de Volkskrant* op Yernaz Ramautarsing, de politicologiestudent die een Facebookmeldpunt heeft opgericht tegen 'Linkse indoctrinatie op mijn universiteit'.

'Ik zou bijna zeggen dat Nederland zich moet schamen. De kredietbureaus kijken naar onze hoge hypotheekschuld, de tegenvallende economische groei en de oplopende werkloosheid. Alle modellen staan op rood.' Hoogleraar economie **ARNOUD BOOT** in *Het Parool* over het feit dat Nederland de triple-A-status kwijt is.

'Maar omdat het comité weinig middelen ter beschikking heeft, is het afhankelijk van de netwerken van de leden. En laat een van die leden Albert Verlinde heten; hij heeft nu vrij spel om allerlei artiesten bij de festiviteiten in te zetten.' Docent Nederlandse geschiedenis **JOUKE TURPIJN** spreekt zich in *de Volkskrant* uit over de herdenking 200 jaar koninkrijk.

'Ik vind dat we opnieuw naar de balans tussen onderwijs en onderzoek moeten kijken. We moeten af van de al te grote nadruk op productie.' Voorzitter van de Vereniging van Universiteiten **KARL DITTRICH** in *NRC Handelsblad*.

Opvallende quotes uit de afgelopen week van (voormalig) HvA'ers en UvA'ers. Iets leuks gezien, mail het naar redactie@folia.nl.

NOG VRAGEN?
DAN HEB JE PECH.
HET BESTUUR GEEFT NIETS
OM DE MENING VAN STUDENTEN
OVER DE FUSIEPLANNEN UvA-VU.
iseranimo.nl
ASVA